NĂM THỨ MƯỜI SÁU, Số ORD 2871 — MỖI SỐ : 0$04 — NGÀY CHỦ-NHẬT 10 OCTOBRE 1926

Trung Bắc Tân Văn

DEPOT LEGAL INDOCHINE Nº (642)

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

GIÁ MUA BÁO

	1 năm	6 tháng	3 tháng	1 tháng
Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Ai-lao, Nam-kỳ, Pháp-quốc và các Thuộc-địa Pháp	8$00	4$00	2$00	1$00
Ngoại-quốc	14 00	7. 00	3. 50	
Các làng và các công-sở	10. 00	5. 00	2. 50	

Bản mua báo xin kể từ ngày 1er hoặc ngày 16 mỗi tháng.
Các ngài mua báo xin gửi trả cho tiền trước.

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNGBẮCTÂNVĂN HANOI
Téléphone nº 180

PUBLICITÉ
Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.
Prix moyens, dernière page :
Une seule insertion. . . . . 1 0$30 le c/m
Contrat annuel
Par centimètre et par insertion. 0$15 le c/m
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
Petites annonces classées . . . 0$20 la ligne

Cái văn-hóa Âu-tây ảnh hưởng trong xứ này

(*Tiếp theo*)

Những sách vở truyền-bá một cái văn-hóa ở ngoài vào trong xứ, thì thứ nhất có những sách vở ấn hành bằng chữ xứ mình, đem những học-thuật tư-tưởng văn-chương mỹ-thuật về cái văn-hóa ấy diễn giải phiên-dịch ra, là cái lợi-khí có một không hai truyền-bá nhạy hơn cả. Cái văn-hóa Âu-tây ở Nhật-bản truyền-bá bằng cái lợi-khí Hóa-văn; cái văn-hóa Âu-tây ở Trung-hoa truyền-bá bằng cái lợi-khí Hán tự; vậy thì chữ quốc-ngữ của ta cũng tức là cái lợi-khí truyền-bá văn-hóa Âu-tây vào trong xứ ta; mà cái chữ quốc-ngữ của ta tưởng lại có phần giản-dị mà có cái tính chất phổ-thông hơn Hóa-văn của Nhật-bản, Hán-tự của Trung-hoa nhiều, tưởng ta có thể tự hào được rằng ta có sẵn cái lợi-khí truyền bá văn-hóa Âu-tây ở ta nhạy hơn là ở Trung-hoa và Nhật-bản.

Tiếc thay! ta có cái lợi-khí có thể truyền-bá văn-hóa Âu-tây nhạy như thế, mà ta hướng-ai đã biết đúng đâu. Kể từ khi có chữ quốc-ngữ, đem chữ cái La-mã mà hiệp vận được với tiếng mình, thành một thứ chữ tiện dụng cho người mình không gì bằng, thì chính khi ấy cũng là khi văn hóa Âu-tây đã vượt biển sang tới Á-đông mình, nó đã đương tiến như nước triều, to như sông bể, theo đường tàu của người giống trắng mà giàn-giụa chan chứa khắp các xứ phương đông, mà vì cái cơ-hội tinh-cờ trong lịch sử mình, chính mình đã phải mở cái cửa đóng chặt then chẻ kín từ mấy mươi đời, đón rước cái văn-hóa ấy vào tự tay cái văn-hóa cũ của Trung-hoa, mà chiếm hẳn cái chiếu trên giáo-hóa; dịp đâu may mắn là nhường, cái văn-hóa Âu-tây lại xứ mình, mà vừa hay có cả cái lợi-khí truyền bá văn-hóa rất tiện rất mau đem lại cho mình nữa; vậy mà từ đấy đến nay, những sách vở quốc-ngữ trong xứ mình, như đã kể trên kia, thật chưa có được mấy quyển diễn giải phiên dịch những học-thuật tư-tưởng văn-chương mỹ-thuật của Âu-tây gọi là có; trong lúc người Nhật-bản cặm-cụi dịch những sách vở Âu-tây ra Hóa-văn, người Trung-hoa hì-hục dịch những sách vở Âu-tây ra Hán-tự, mà mình chỉ độc biết đem quốc-ngữ mà chép đi chép lại, in lại in đi những truyện, những tuồng, những thơ, những hát, những tiểu thuyết phong tình huê nguyệt, thẩn thành hoang-đường; cái lợi-khí của người ta biết dùng một cách thật khéo thật khôn, cái lợi-khí của mình, mình không biết cách dùng để cho thành han thành gỉ, cho đến ngày nay người ta đã hấp thụ được cái văn-hóa Âu-tây rất sâu rất mạnh, mà mình thì cứ chậm chạp thua sút kém người.

Người mình bây giờ hẳn ai cũng đã biết cái văn-hóa Âu-tây là hay là tốt, hẳn ai cũng công-nhận cái văn-hóa mới ấy thật có thể bổ khuyết được cái văn-hóa cũ của mình, hẳn ai cũng nói việc truyền-bá cái văn-hóa Âu-tây vào trong xứ mình là một việc rất cần rất ích, vậy thì ta đã biết thế, ta phải làm đi.

Hỡi các nhà tây-học ta ơi! các ngài học tây-học, há phải chỉ có một cái chí thú thấp hẹp cầu vinh mưu lợi mà thôi ư? trong nước mong có nhiều người học tây học, há phải chỉ có một cái hi-vọng ăn lương nhiều, kiếm xu khỏe mà thôi ư? các ngài học tây học, có cái phần may được hấp thụ văn-hóa Âu-tây trước người trong nước, tức là phải có cái trách-nhiệm giới-thiệu cái văn-hóa ấy cho người cùng nước mình; những bậc Tượng-sơn, Phúc-trạch, Khang thành Lương khiến ở nước Nam ta, chính là các ngài đấy; các ngài học tây học cho thật đến nơi đến chốn, tỏ thật có thâm đạt học thuật tư-tưởng văn-chương mỹ-thuật của Âu-tây, rồi các ngài chịu khó bỏ cái thì giờ khoái-lạc, dù cái hệ-lụy thân gia mà đề tinh lực vào án sách phòng văn, gia công diễn giải phiên-dịch những sách vở Âu-tây thành quốc ngữ, những sách vở quốc-ngữ để mà truyền-bá cái văn-hóa Âu-tây có nhiều, tức là người trong nước hấp-thụ được cái văn-hóa ấy có nhiều, mà cái công giới-thiệu của các ngài không phải nhỏ vậy.

Hỡi người nước ta ơi! ta bây giờ cần phải có cái văn-hóa Âu-tây để bổ khuyết cái văn-hóa cũ của ta, ta phải tìm đường hấp-thụ lấy cái văn-hóa mới ấy; ta không thể ai cũng theo được học tây, không phải ai cũng giỏi được học tây, nhưng mà ta ai cũng có thể học được tiếng ta, ai cũng có thể hiểu được văn ta, những sách vở quốc-ngữ của ta mà có được quyển nào diễn giải phiên-dịch những học-thuật tư-tưởng văn-chương mỹ-thuật của Âu-tây, ta chịu đọc chịu xem, tức là ta cũng có đường hấp-thụ được văn-hóa Âu-tây, mà cái văn-hóa cũ của ta được cái văn-hóa mới này bổ khuyết cho, thành ra hoàn-toàn ưu mỹ lắm vậy.

T.

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 7 Octobre 1926

Nước Pháp

Việc giao tế với nước Đức

M. Briand và M de Margerie là đại sứ nước Pháp ở Đức có bàn bạc với nhau về mọi việc xảy ra ở Rénanie. M. Briand có dặn bảo M de Margerie về việc điều-đình với chính-phủ Đức.

Tiền franc lên giá

Báo *Echo de Paris* nói tiền franc lên giá, là bỏ cái chính sách kiềm-ước của M. Poincaré, bởi sự hòa-hợp trong tòa nội các, bởi dư luận chắc là tán-thành cái cơ được lần-hồn, bởi việc nhà Pháp-quốc ngân hàng thu vào được nhiều vàng, bởi cái vấn-đề trái-khoản đã có cơ điều-đình xong, sau nữa là bởi vay tiền lạc phải lãi cao, nên các nhà buôn phải bán tiền-tệ ngoại quốc đi, chứ không đi vay tiền franco nữa.

Nước Anh

Cái vấn đề thợ mỏ

Hội-đồng thợ mỏ đồng-thanh ưng-chuẩn một lời phản kháng các khoản của chính-phủ.

Nước Đức

Một quan thượng-thư từ chức

Quan Tổng-lý tòa nội các Phổ lỗ sĩ nhận lời cho M. Severing từ chức, và cử M Grzesinski, chánh cục cảnh-sát ở Berlin thế vào.

Nghị-viện

Ngày 3 novembre này, nghị-viện sẽ họp.

Tại ban ngoại-giao

M. Stresemann đã trình ban ngoại giao công việc điều đình ở Genève và Thoiry.

Bình-giá

M Reinhard, về đảng cộng-hòa, sẽ thế châu tướng Von Seeckt trong chức thống đốc quân bị hạm.

Nước Nhật

Đình công

Bọn thầy thủ, và bọn làm máy sẵn công ti hàng hải *Nippon Yusen kaisha* dự định đình công, nhưng vì phái bảo thủ và phái cấp tiến bất hòa với nhau, nên việc ấy lại không thành.

(*Indopacifi*)

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Bây giờ dân Nam nhiều người nó nức về chuyện hiệp hội lập thương, vì thấy người ngoài xu lợ đến xứ sở mình mua bán thâu hết các mối lợi to, cũng lấy làm xót ruột lắm; như vậy thì xin nhờ ngài chỉ dẫn cho mấy điều sau này:

1. Cần hội chưa được bao nhiêu, không xin phép thì không được mà xin phép thì làm thế nào cho hiện để kẻ ở sự lôi thôi về sau, vì chẳng tôi ở Trung-kỳ mà ở về ngoại nhượng-địa.

2. Ông chủ hội phải là một người thanh liêm và danh vọng thì hội mới có thể thành lập được, bởi vậy dân hạt này muốn bầu tôi làm danh dự thương hội chủ, có quyền kiểm hạch sổ sách bạc tiền và sắp đặt các người làm việc trong hội buôn, như vậy là cho yên lòng tín-cậy và cho được nhiều cổ phần. Nhưng mà tôi là một người làm việc quan với Bảo hộ theo như pháp luật có được làm danh-dự hội chủ không? hay là làm thế nào cho hội nương theo danh dự mình mà thành lập, xin nhờ ngài làm ơn chỉ dẫn cho chúng tôi hai điều trên này cho minh bạch thì cảm ơn ngài lắm ắm.

LỜI ĐÁP. — Lập thương-hội không cần phải xin phép ai cả. Song nếu hội muốn lập theo luật Tây thì phải làm *giấy má chứng thực* (hoặc là công-chính chứng thực hoặc giấy tư không theo lối công chính chứng thư cũng được) và phải đem *công bố* nghĩa là bản giấy lập hội phải đem ký tại phòng lục-sự tòa án thương mại Pháp trong tỉnh mà mình muốn lập hội và tại phòng lục-sự tòa án hòa giải Pháp chỗ sở tại của trụ sở hội.

Sau nữa phải lấy tờ trích lục giấy lập hội đăng vào báo. Giấy trích lục ấy phải biên:

1. Tên những người lập hội, không kể những người có đóng hay là người bỏ vốn; 2. tòa hội; 3. trụ-sở của hội; 4. hội collectif, commandite simple hay commandite par actions hay vô-danh hay là vốn không nhất định; 5. tên những người trong hội được quyền quản trị, được ký thay cho hội; 6 Tổng vốn của hội; 7. số tiền của các cổ-đông đã nộp hay phải nộp; 8 hội bắt đầu lập ngày nào; 9. thời ngày nào; 10. đem ký tờ trích-lục vào phòng lục-sự tòa án hòa giải và tòa án thương mại ngày nào.

Việc công bố vào báo và việc ký giấy trích-lục tại các phòng lục sự kể trong các hạt mà hội có hiệu buôn là hai việc bắt buộc.

Kể từ ngày hội thành lập thì trong hạn một tháng phải công bố.

Còn như việc những người đang làm việc nhà nước mà đi buôn thì ngày 26 juin 1913 có một tờ thông tư của quan Toàn-quyền cấm những viên chức nhà nước không được nhận chức quản lý các công ty vô danh hay là công ti commandite, trong ông có thể nhận một chân cổ đông hoặc kiểm sát trong một công ti với danh hay công ti en commandite thì được, không có lệ cấm. Ph. h.-L.

Việc Trung-hoa

Ngày 3 Octobre 1926

Cuộc liên-hợp đông-bắc và đông-nam

Các yếu-nhân đảng Trực-lệ, đương bết sức vận-động cuộc liên-hợp của tỉnh Đông-bắc và Đông-nam để chống nhau với quân Quảng-đông.

Tào-Côn chạy xuống Thượng-hải

Nhân lá quân Ngô thua, quân Phụng đòi lấy hai nơi cửa-bản của Tào, Ngô, là Đại-danh và Bảo-định Tào Ngô tăng thế phải nhường lại, nên Tào phải bỏ Bảo-định chạy xuống Thượng-hải.

Tình-hình Vũ-xương

Tình hình ở Vũ xương vẫn như cũ. Quân Ngô vẫn hết sức giữ, quân Bảo-phật vẫn bỏ vậy. Nhưng vì thấy quân dân ở trong thành chết đói nhiều nên hai bên đã phái cử đại-biểu thương-thuyết việc nhường thành cho quân bảo-phật, mà quân bảo-phật phải cấp phi lộ cho quân Ngô ra khỏi thành, chưa rõ cuộc điều-đình có thành không.

(*Dịch báo Tân*)

HÀI ĐÀM

Lời đoán dấu hỏi

Tôi xem một số báo Trung-Bắc mới rồi, có ngài đăng một dấu (?) mà đố đoán là gì? trước khi ngài chưa giải nghĩa, tôi xin lấy những việc thiết thời sự mà đoán rằng: dấu đó là dấu hỏi, chắc ngài hỏi: năm nay không thấy theo thiên, dân tình cát sự, ai là người ăn trộc ăn đất ở các chỗ hợp-tong, và ai là người ăn xén của nhà nước công hội-đồng của tỉ phát chẩn cho nạn dân? ai là người ăn quanh, ăn quẩn, ăn xén, ăn mẻo như thế, có đáng là nhân-loại không? thấy rằng mở ra vô tri, mà mình tự nghĩ mình có đáng xấu hổ không? nếu quan trên đó xét ra được, liệu có khỏi tù tội không? ấy cái ý hợp-hội của tôi xin đoán như thế, xin ngài chuẩn định cho.

Vĩnh-niên

Tin Saigon

Kho chứa hàng ở bến tàu

Ở bến Khánh-hội sắp làm thêm ba cái kho chứa hàng nữa. Công ti Levallois Reiss đã làm được việc làm các kho ấy giá tiền là 117.000 đồng. Khi các kho ấy làm xong thì bến tàu Saigon sẽ có cả thảy 9 cái dài tất 20 đến 12) thước mà được 8 cái ở của công ti.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 26 độ
15 giờ 29 độ

Giá thóc gạo

Gạo hạng nhất, một tạ		12 ,00
nhì,	—	11 10
— ba,	—	10 55
Thóc hạng nhất,	—	6 40
Ấp ngô	—	6 00

Giá bạc — Kể từ ngày 9 Octobre 1925, giá bạc ở kho Nhà nước định là 17 : 80.

Thị giá quốc trái

Ngày 5 Octobre 1926

5 % hoàn dần	80	60
5 % hoàn dần	83	00
6 % vĩnh viễn 1917	45	45
6 % — 1918	43	95
6 % — 1920	62	75
5 % hoàn dần 1920	69	90
6 % — 1925	88	50

Ngày 8 Octobre 1926

3 % vĩnh-viễn	47	65
5 % 1915-1916	55	30

Tin đường sá. — Vì những trận mưa vừa rồi, nên con đường số 88 từ Vĩ-thủy đến Cô-đăng ngập ở km. 10. Nước sâu đến một thước tây, xe ngựa không đi lại được.

Đường từ cầu Đáp-cầu đến Phủ-lạng-thương này đã đi lại được nhưng từ Đáp-cầu đến Sen-hồ xe phải đi thuyền thả.

Hội-đồng chính-phủ. — Đến ngày 15 décembre này, Hội-đồng chính-phủ sẽ thường-trực họp tại phủ Toàn-quyền, do quan quyền Toàn-quyền Pasquier chủ tọa.

Tin quan Phó Toàn-quyền Monguillot về Pháp. — Tin quan Phó Toàn quyền Monguillot về Pháp thì nay đã có ngụ định như sau này:

M. Monguillot, Thống sứ hạng nhất sung Phó Toàn-quyền Đông-dương nay có đi phái bộ tại Pháp để khảo cứu về vấn đề lập ra một viện pháp luật ngân phiếu.

Đại hỏa thuyền chuyển. — Ngày hôm nay hồi 11 giờ quan quyền Toàn-quyền Pasquier đã đi chuyến xe lửa riêng từ Hà-đông đến Huế.

Chức Kâm-sứ Trung kỳ thì nay giao cho M. d'Elloy là Đốc-lý Hà-nội quyền.

Còn chức Khâm-sứ Cao-mên thì nay đã có tin điện xác là quan Thống-sứ Blanchard de la Brosse sẽ đi thay quan Khâm-sứ Dudoin về hưu.

Việc cấm đem gạo xuất cảng. — Nhân việc cấm đem gạo xuất cảng, báo *France Indochine* ngày 8 octobre có viết một bài xác đáng lắm là nghị-định cấm ấy quan Toàn-quyền ký tại Saigon ngày 20 septembre, nhưng mãi đến ký tàu *Claude Chappe* mới đem ra Bắc-kỳ thì những kẻ vụ lợi đã tìm kế phòng bị trước rồi, là làm ra những tờ hợp đồng giả để đem gạo xuất cảng được. Nguyên nghị-định số mới rằng chỉ những người nào đã ký hợp đồng bán gạo xuất cảng mà hạn trong bảy ngày có đem trình phủ Thống sứ và sở Thương-chính thì mới được phép xuất cảng mà thôi. Những người có giấy hợp đồng giả ký đem bán cho các nhà xuất cảng tức là mấy người Trung-hoa thì lại không biết thế nào mà kể. Có người xem nay những làm nghề xuất cảng gạo bao giờ mà không thấy có giấy hợp đồng xuất cảng những 2500 tấn, hoặc 10.000 tấn, số người đến 1 vạn rưỡi tấn! Thành thử nghị-định cấm cũng như không, là chỉ số gạo được xuất cảng trong khi cấm có lẽ lại nhiều hơn khi không cấm.

Chức Đốc-lý Tourane. — M. de Ginestous ci tr, nguyên tại Phan-rang nay cử đi lĩnh chức Đốc-lý Tourane thay M. Garnier về hưu.

Trường Nam sư-phạm Hanoi. — Các học sinh năm tốt nhất trường Nam sư-phạm Hanoi có tên sau này đến được ăn ở tại trường không mất tiền, hay ở ngoài thì được lĩnh khoản tiền phụ cấp ngang với số lương ấy:

Cậu Phạm-văn-Cảo, Hoàng-kim-Long, Lê-kim-Gấc, Phạm-đình-Chi, Ng-hữu-Tạo, Phạm-quang-Nghi, Vũ-văn-Huế, Ng-đình-Đại, Hoàng-khắc-Lương, Đỗ-văn-Thăng, Phạm-lạc-Lân, Vũ-đình-Đại, Phan-tất-Tư, Ngô-Tác, Nguyễn-văn-Phác, Ng-tử-Bộp, N.-công-Mỹ, Ng-văn-Thu, Ng-viết Quế, Ng-kim-Trọng, Hoàng-mai-Nhu, Ng-đức-Lưu, Lê-đình-Nguyên, Đặng-phạm Thăng, Chu-văn-Quốc, Đào-văn-Minh, Đặng-Thức, Trần-đình-Ngôi, Vũ-đình-Vân, Nguyễn-văn-Sơn, Phạm-huy-Tăng, Vũ-kiều-Diêm, Phạm văn-Tín, Ng-văn-Cố, Ngô-văn-Kinh, Ao ngọc-Phụng, Vũ-đình-Hiếu, Ngbá-Sỹ, Ngô-văn-Ngãi, Lê tuyên-Vấn, Hoàng-văn-Năng, Tạ-văn-Cổ, Nguyễn-đình Đạo, Đỗ-phan-Phụng, Ng-duy-Quế, Trần quý-Cương, Ng-văn-Ngọc, Lê-văn-Thuộc, Ng-văn-Ân, Vũ-công-Cán, Ng-văn-Thiệm, Phạm-quang-Đán, Đoàn-thiện-Mưu, Tạ-đình-Quỳnh, Ng-văn-Cương, Ngô-gia-Khanh, Đoàn-thế-Phổ, Đặng-đình-Aog, Hoàng-đức-Khinh, Phạm-văn-Sính.

Các học-sinh có tên sau này được đứng vào sổ tuyển-thi:

Cậu Ng-Tảo, Ng-quốc-Dung, Lê-văn-Hưu, N.-văn-Đào, Ng-văn-Tập, Ng-văn Quế, Ng-văn-Hiền, Đỗ-quang-Quyền, Lê-trọng Du, Ng-văn-Dực.

Trường nữ sư-phạm Hanoi. — Các nữ học sinh có tên sau này đều được vào học tại trường nữ sư-phạm Hanoi được ăn ở tại trường không mất tiền:

Cô Đoàn-thị-Lương, Ng-thị-Phong Ng-thị-Tuịnh, Trương-thị-Ao, Ng-thị-Nẹp, Ng-thị-Chất, Ng-thị Sâm, Đỗ thị Hảo, Tạ-đức-Yên, Phùng-thị-Vị, Trịnh-thị-Tuyên, Ng-thị-Thu, Ngô-thị Nhất, Trần-thị-Phúc, Bùi-thị-Thản, Lê-thị-Cầu. Ng-thị-Cỗ, Phạm-thị-Thuận, Hoàng-thị-tâm.

Cô Lê-thị-Chất, học trò năm thứ nhất trường Nữ Sư-phạm Hanoi, nay được phép học lại ở lớp ấy một năm nữa (năm học 1926-1927).

Cứu giúp dân bị lụt. — Bản quán nhận được một cái măng-đa, bạc 10$, của M. N.-văn-Cinh ở đèo Lèn, gần chân Nguyên-bình, thuộc tỉnh Cao-Bằng gửi về để quyên giúp dân bị lụt. Số tiền ấy, bản quán sẽ chuyển gửi đến hội đồng cứu tế.

Gạo của tỉnh Sơn-tây. — Nghị-định ngày 7 octobre 1926 có cho công-ti xe lửa Vân-nam được phép mỗi tháng tải 1320 tấn gạo sang Vân-nam cho các người làm công-ti ấy ăn.

Người tri châu. — M. Hà-công-Ngọc, tri-châu hạng nhì Châu-mai (Hòa-bình), được nghỉ một năm không lương.

M. Hà-công-Tan, phó tri-châu, châu Mai (tỉnh-lỵ), nay quyền lý mọi việc châu lỵ, thay M. Ngọc.

Thể lệ mới về các nhà thanh lâu. — Ngày hôm kia, quan Thống-sứ đã ký đạo nghị-định cấm các nhà thanh-lâu không được chứa những con gái vị thành-niên. Chỉ những con gái từ 18 tuổi trở lên mà thuộc quyền các bà Nam-án xử mới được chứa thôi. Lại cấm các nhà thanh lâu không được tiếp những khách con trai chưa đầy 21 tuổi

Trong nhà thanh lâu chỉ được chứa những kỹ nữ có bản tên thôi, chứ không được chứa trẻ con cùng người nào khác.

Nếu trái thể lệ ấy thì các nhà thanh lâu phải phạt tiền từ 1 đến 15 francs và phạt giam từ 1 đến 5 ngày, mà là hai đẳng phải phạt một. Ấy là không kể mọi hình phạt phải chịu đối với pháp luật thường thi hành nữa.

Ngoại tòa sứ. — M. Trương-v-Chức, thư ký ngạch tư ở Hưng-yên và M. Ng-đình Công, thư-ký ngạch tạm ở Bắc-ninh, nay được đổi lẫn cho nhau.

M. Phạm-văn-Lý, thư ký phụ biện ở Lai-châu, nay được thăng thư-ký tập sự.

M Phạm-đình-Thiên, thư ký hạng năm tại tòa Sơ-thẩm Hanoi, nay được thêm hạn nghỉ dưỡng bệnh 3 tháng nữa, kể từ ngày 21 octobre 1926.

Ngoại ngạch chính. — M. Phạm-huy-Luỹ sẽ bắt đầu tới Tây ngày 15 tháng 11 am tại tập sự niên bổng 1100 đồng ngoại ngạch tại Đông dương thay M. Nguyễn-văn-Gia mà ông ta nay từ đổi về ngạch phái toàn-quyền.

Ngoại y chính. — M. Ngô-đình-Trương được sĩ thi sai ngạch ba tại Ai-lao nay đổi về Bắc-kỳ thay thuốc quan Thống-sứ bổ dụng.

M. Đỗ-văn-Thuật được sĩ thi sai tập sự tại Bắc-kỳ nay đổi sang Ai-lao.

Ngoại Thú y. — Các học sinh có bằng tốt nghiệp trường thú-y cũ tên sau này được bổ thú y sĩ thi sai tập sự : MM. Phạm-văn-Huyên bổ tại Trung-kỳ, Đỗ-văn-Việt, bổ tại Nam-kỳ, Đặng-Kham bổ tại Bắc-kỳ, Trần-văn-Dang bổ tại Ai-lao.

Di trường. — Trưởng Phao-vông, tuần Tannha (Phủ-lý) trước ở làng Pavonnham, nay di sang làng Phao-vông.

Nhà Sauvage cần ăo chai cội để đóng rượu, ai bằng lòng bán thì lại nói chuyện ông Scalla chánh quản-lý, phố bờ-sông, số nhà 138. 5.911

Hội-chợ Hanoi

Mọi việc ở Hội-chợ năm nay sẽ bắt đầu từ ngày 28 Novembre, đến ngày 12 Décembre thì thôi.

CÁC NHÀ DÙNG ĐỒ ANH NÊN BIẾT

Vì hiệu báo chế Montès, 54 phố Paul Bert, Hanoi mua nhiều, và mua được rẻ, nên hiệu ấy lại có thể bán được các chất Hyposulfite de Sonde, Bisulfite de Sonde, Sulfite de Sonde. Hydroquinone, mà tốt cả các thứ dùng vào nghề ảnh, theo giá rất rẻ.

Viết thư mà hỏi giá.

So 81

Đã in xong lịch năm 1927 rồi. — Xin kính-cáo để các nhà đại gông-thương cùng các tư gia xa gần biết là lịch năm 1927 của bản-quán đã in xong, vậy ai muốn mua buôn hay mua lẻ thì xin kíp đến bản-quán mà chọn các kiểu về, kẻo chậm ra thì các kiểu về đẹp người ta trọn hết mất.

Sau đây bản-quán xin thử in ngày tháng một Tết ta sang năm ra làm mẫu để các ngài xét thì đủ biết lịch của bản-quán rõ ràng tiện lợi hơn các thứ lịch khác là thế nào :

FÉVRIER

2

MERCREDI

Purification

Fête du nouvel An annam.

1er jour du 1er mois de Binh-Thin

大月正

Kiểu Nhâm-thìn — Bảo Định-mão

壹初

Ngày Bính-mão
Mành-Hồn — Sao Bích-mão
— Trực-Mãn

Kị: Xuyên tinh — Khai-nhị Lỵ-phát — Nghị-khuyển

TIẾT NGUYÊN-ĐÁN

Công-lễ nên dâng giờ Tỵ, giờ Sâu hoặc giờ Dần, đều được thượng-cát. Xuất hành giờ Không giờ Tỵ hoặc giờ Ngọ. Đi về phương bắc thì đón được tinh-khí hoặc đi về phương Mậu thì đón được tài thần.

Giá lịch của bản-quán bán như sau này :

Từ 50 trở lên. . .	0 $ 35 một
Từ 10 đến 50 . . .	0 40 »
Từ 1 đến 10 . . .	0 45 »
Tiền cước.	0 25 »

Các ngài ở xa, muốn mua lẻ tưởng nên rủ nhau mua chung cho nhẹ tiền cước thì hơn.

Ai muốn hỏi gì, xin cứ viết thư về cho ông Quản-lý nhà in bản-quán như sau này :

M. Bùi xuân-Thành
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Chỉ tại con lửa. — Hồi 3 giờ rưỡi chiều tuần vừa rồi, chiếc xe của sở Lục lộ thành-phố đang một con lừa kéo người phu là Tạ-đình-Cam cầm cương ở khi đi tới đường Bờ-sông xảy có chiếc ô-tô chạy qua, con lừa phát hoảng lồn, rồi cứ phóng nhảy xuống đầu đường hàng Than với đường số 88 đụng phải con bò tên là Ng-thị-Chế, 7 tuổi nhà số 28 phố hàng Than bị thương.

Sở máy đúc (La fonderie de Quảng-yên) ở Quảng-yên cần dùng thợ điện giỏi về nghề máy giải.

Hỏi ở đây. 5.906

Nhà máy nước ở Ha-nội muốn mua 250 m 3 đá cuội sàng rồi để làm bít toong (béton armé) và 200 m 3 cát vàng.

Giá bán và mẫu, hỏi tại nhà máy nước Hà-nội.

Hạn trong một tháng thì phải có đủ một phần chia ra. 5.909

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương thị độ ngũ đẳng Bắc-đẩu bội-tinh. Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh-viện Tanis, Fez, Rabat, vasablanca Port-Said (Ai-cập Huế.

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai

Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ
— chiều 14 — đến 17 —

KHÁM BỆNH : Giá đồng một lần
XIN GIẤY LÀM-CHỨNG : GIÁ 1 $ 50
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 32.
GIÂY NÓI số 286 3018.

Ngạn xe sẹ. — Ngày hôm kia vào hồi 3 giờ rưỡi, một cái xe bò của ông Ấ-ký đi ở bờ sông đến sau đường số 88, bất thình lình có một cái ô tô đi qua, làm con lừa kéo xe sợ chạy bắn ở bên cạnh đường giồ ở phố hàng Than, đụng phải đứa bé lên 7 tuổi tên là Ng.-thị-Chế ở số 28 phố hàng Than.

M. Chrétien làm quyền tòa ở phố hàng Bông thụ nhuộm đến sở cảm khai rằng vào hồi 7 giờ rưỡi tối hôm kia, khi đi qua phố hàng Khoai, đụng phải một cái xe hàng, do T. Ba-ký-Tài kéo, may người không sao cả.

Lại vào hồi 8 giờ tối hôm qua, shuyền xe điện số 20 khi đi ở đường Quan-thánh đụng phải cái xe mưa của M. Paglé làm trong trại lính.

Đâm bổ lật ở đường Quan-thánh. — Hồi qua 9 giờ tối thứ năm vừa rồi, có một cặp kia đi dân về, vừa tới chỗ cạnh đền Quan-thánh, thì sực có hai đứa con-đi nhảy sổ ra, tám lấy, cầm dao đọa bổ kêu thì đám chết, rồi bỏ lật của người đàn bà mất một cái nải hai vòng, đi xuyên và đồi hoa tai vàng nữa.

Chúng lại bắt người đàn ông sụt giấy ra đưa cho chúng nữa.

Việc này nghe đâu hiện đã có trinh báo. Ta mong rằng sở mật thám sẽ ra sức truy-nã cho ra mà trừng trị những quân hung tàn như thế cho tiệt nọc.

Sở xe đám ma của M. L. Chức, đến 1er octobre 1926 sẽ giọn lên phố hàng Cót, số 22. 5.888

NÊN CẨN-THẬN !

Khi mua một lọ quinioxine, nên cẩn thận chớ nên dùng các thứ giả hiệu, là những thứ không hiệu nghiệm gì. Chớ nên dùng thứ bắt chước thuốc ấy mà làm, và đòi lấy thứ quinioxine thực hiệu, rất mạnh, rất dễ uống. Thuốc quinioxine dùng thay Extrait de quinquina rất lợi, và rượu chế bằng quinioxine là rượu bổ sức, và ngon cơm.

Bán tại chế BLANC, Phố Paul-Bert Hanoi.

MAGA ĐEN

Hạng tốt, nhỏ mình, bóng sợi, hoa đẹp. Giá đặc biệt : 1$00 một thước.

V. DEMANGE Hanoi

Giải tơ mà đã ... — Một đứa con gái tên là Trần-thị-Thu 14 tuổi, ở làng Láng, phủ Hoài-đức, tỉnh Hà-đông, hôm hội Tây 14 juillet mới rồi, ra Hanoi chơi thăm bố nấu bếp ở phố Henri-Rivière, sau lần không thấy nó về, bố mẹ có đi tìm khắp mọi nơi nhưng không ra manh mối gì. Ngày ngày ấy có đến trình sở cảm hàng Trống. Nay sở Mật-thám tìm thấy ở nhà một người lính tây đen. Nghe như cô tình nguyện lấy người lính tây đen ấy.

Trộm. — Đêm hôm mồng 3 octobre có kẻ trộm cạy cửa chớp và đập vỡ một kính cửa sổ nhà một người đội tây ở phố hàng Bẩy, lẻn vào buồng ăn, mở tủ bát lấy mất một cái tải bằng bạc trong có 71 $.

Hoàn tương một thiếp thân vào cửa công. — Một người con gái tên là Ng-thị-Nhỡ quán làng Giỏ khê, huyện Đông-anh, tỉnh Phúc-yên, lẻo mất 3 năm nay. Từ đấy người nhà đi khắp mọi nơi tìm không thấy. Nay có bà cô tên là Ng-thị-Trường nhân ra Hanoi mua hàng, qua phố Bát-đàn thấy thị Nhỡ ở trong một nhà thanh-lâu nên đã làm giấy trình quan, xin cho ả về.

Cái mạn ô tô. — Vừa rồi chiếc ô-tô hàng số T. 1163, của ông tư Mao-canh ở Cao-bằng, do *chauffeur* là Nguyễn-hữu-Cự cầm may, khi đi đến đầu đường gần Tuần-khổ thì dụng phải một chiếc xe ngựa, người và ngựa đều ngã bổ nhào xuống, gãy mất một cái càng xe. Còn chiếc ô-tô khi đi, lại dụng phải một gốc cây lớn, cây bật lên một đi, và xe thì bị hư hỏng nhiều.

Cần mua quốc-trái Đông-pháp 50 $ 00 trả giá rất cao, hỏi tại : Fonderie Tonkinoise, Hoàng-xuân-Lan, 53 bis Avenue Henri d'Orléans, Hanoi.

Quan Bốc-tơ Bi-cơ-man

Y-khoa tiến-sĩ

Chữa các chứng bệnh đàn ông, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh nổi thường, sẩm và ngã nước, các bệnh lậu, giang-mai, lở, đau mắt, các chứng sài trẻ-con.

Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Gà, số 69, Hanoi. Ông nói số 806.

Quan Bốc-tơ có cả nhà cho người đến, người tìm đến nằm, ai cần lại hỏi. 414

Có tội giữ mình. — Hồi 12 giờ rưỡi, ngày 7 vừa rồi, một người đi cái xe hàng số P. B. L. 27 có mang một cái hòm, một cái mắc áo và quần áo nữa. Khi đi đến phố Lò-đúc, người ngồi xe thấy hai người lính cảnh-sát thì nhảy xuống và lẻ chạy trốn, bỏ cả cái xe lại. Kết ra những đồ vật ấy, là đồ ăn cắp của Mỹ-đay. Khả làm bởi cho nhà khách-sạn Hôtel Métropole. Vậy đã đưa về sở cả cái xe.

Tại ga xe hỏa và bến tàu thủy. — Ngày hôm nay, 9 octobre 1926, số người đi lại ở ga xe hỏa và bến tàu thủy như sau này :

Tại ga xe hỏa

86 người đến :	52 người Âu	
	2874 —	Á
86 người đi :	54 —	Âu
	2476 —	Á

Tại bến tàu thủy

86 người đến :	4 người lính	
	550 —	Nam
86 người đi :	4 —	Lính
	520 —	Nam

Bị cắt cổ. — Một người Nam cùng buôn thuốc phiện lậu với bọn Khách trên Lạng-sơn vì một sự bất bình mà đi báo sở Thương-chính sở tại. Bọn Khách được tin liền giết người kia lại rồi cắt cổ ở ngoài để khỏi dắt đường lối cho bọn lính nhà thương-chính. Nghe như người bị nạn trước đã từng ở được mấy năm ở sở Mật-thám Hanoi.

Ẩu đả. — Hồm qua lúc 2 giờ ở phố Sinh-từ có đám đánh nhau khiếp-hãi. Có người bạn khổ đỏ nắm vào bình một bên, cũng bị một cái đòn gánh vào cổ ngã gục xuống. Sứa hành-hung đã phải bắt đến sở Mật-thám để tra xét.

QUÁN PHẦN NGHỊCH Ở TÀU ELSINORE

Từ thứ bảy 9 đến thứ hai 11 octobre lại rạp Cinéma Palace Hanoi chiếu một phim ảnh rất hay, đại bi-kịch ở bể, 5 đoạn chích ở tiểu-thuyết của Jack London - Edward Glomen soạn cảnh, hội Etablissements Harry làm phim.

Lâm cảnh chụp ở bể xem rất vui mắt, phong cảnh núi-non lại càng thêm đẹp, thích tình người.

TÌNH NGHĨA ANH EM

Là một tích chuyện luân-lý của Tàu, xem rất có ích, của nhà hát Tây ở Tchong hai làm phim, sẽ chiếu tại rạp « Family-Cinéma » phố hàng buồm từ thứ bảy 9 đến thứ ba 12 octobre ngày thứ bảy và chủ nhật, trong 2 ngày ấy, mỗi ngày chiếu 3 lần, buổi trưa buổi chiều và buổi tối, để hiếu các ngài nghỉ trong những buổi hội Kỷ-niệm-Tàu, thư nhân đến xem.

CHỈ CÓ MỘT THỨ THÔI

Thuốc đau mắt vàng rất công-hiệu mà quý-khách đã hoan nghênh bấy nay thì ở trên lọ thuốc phải có biên rõ « *COLLYRE JAUNE selon la formule du Dr Casaux* ».

Thuốc cũng vàng, giấy giản lọ cũng vàng mà giấy bọc cũng vàng, các quý khách nên đòi bằng được như thế thì mới khỏi nhầm. 3022

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được hiểu biết rằng : các mua báo bị phải trả tiền trước. Vậy nên bản-quán không nhờ ai thu tiền cho ; bất cứ ai có tiền ở đâu mà thấy có người đến thu tiền báo thì đều là giả dối cả. Mua báo thì đến tận nơi bản-quán mà trả tiền.

Tin sau cùng

Tại hội-đồng các quan thượng-thư nước Pháp

Ngày hôm nay, hội-đồng các quan thượng-thư đã xét bản dự án về việc đổ đi từ lại việc sinh thực toàn quốc cho được cực lực phòng khởi.

Việc ở bạt trở biah

Ở Mayence (Rhénanie) một người về số bầu cùng vào hai viên bạ-sĩ quan Pháp đương đi về trại. Một viên bị thương nặng. Sở cảnh-sát đương tra xét.

Một nhà báo ở Pháp bị truy-vấn

Nhà báo *L'humanité* sắp bị truy-vấn về việc đăng các bài phản-đối binh-địch.

Cựu hoàng-gia Trung-hoa

Cựu hoàng-gia Trung-hoa rất là bần bách và đương có sự tiện nữ đối của dân-chánh-phủ đã hứa trước đây, mà không hạo giờ chi cả.

Việc tu phục các thành-phố ở Nhật

Thành Tokio sẽ phải bành ở New-York một số trái đơn đáng hơn 20 triệu dollars; thành-phố Yokohama phải bỏ ra 1 *Livre* mới số trái đơn đáng giá 6 triệu livres sterling.

(Indopacifi)

VIỆC BẮC-KỲ

BÀI HỘ G

Lại mò thấy nông lậu. — Vừa rồi, người ta lại mò thấy ở dưới cái đò trước nhà S. I. C. E. O. một khẩu súng lục, kiểu Hotchkiss bên nước Bỉ. Tuồi là từ trước tới nay, đã mò thấy ở cái sở ấy được 28 khẩu súng lậu thuộc cả thảy.

HÀ-ĐÔNG

Cướp. — Hồi 10 giờ đêm hôm 24 tháng tám ta vừa rồi người bọn cướp chừng bảy tám tên, đi hai chiếc thuyền, tới kì giới vào cướp nhà một người ở làng Khê ang (Thanh-oai).

Chủ nhà bữa ấy đi vắng, chỉ có vợ, hai đứa con nhỏ và mấy đứa ở ấy tớ ở nhà thôi.

Người vợ thấy cướp đến, liền ẵm hai con chạy ra ngoài cổng, hô hoán lên. Láng giềng có đến cứu, thì quân cướp đã lấy được nhiều đồ vật và tiền tất cả đáng giá vài trăm bạc và đánh phải mấy người nhà bị thương rồi lẩn thoát.

KIẾN-AN

Dân nhà quê đổi với cái mạng ô-tô. — Hồi 10 giờ sáng 3 octobre vừa rồi, chiếc ô-tô của M. Phạm-văn-Biên ở Haiphong, đi đến địa phận làng Trà-phương, phủ Kiến-thụy, tại chợ phải một người đi xe đạp tên là Hoàng-si-Phiệt, 50 tuổi. Dân ấy tai thấy tuổi ở ra đằng sau có ô-tô xuống rượng, gặp người nhà xe ô-tô lại không cho đi. Ông phủ Kiến-thụy được tin, đến tận nơi giảng giải, nhưng nhân dân nhất định không nghe. Sau phải bác quan xã, thì quan sát liền sang ông phó sứ, ông tuần-phủ và ông giám-binh, thân nhân đến tận nơi giảng giải. Bấy giờ nhân dân mới ai về nhà nấy. Người chủ xe mới trực xe lên được và đưa người bị thương về nhà thương điền trị.

BẮC-TÔNG

Dư'ơng-gia-tư'ơng

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Tiên-tán nghe nói, xiết bao mừng rỡ mà rằng :

— Tôi vẫn tưởng là chủ-quan bị triều-đình giết thì bọn anh em chúng tôi thật là mất thế, ai ngờ ngày nay lại được cùng nhau gặp gỡ, lòng tôi vui-sướng không biết dường nào !

Ngày hôm sau *Dương* lạ-lang đi qua *Nhật-châu*, vào yết kiến quan *Trương* thái-thú, thuật chuyện trước đã định đi ban chỉ ấn-xá cho đi của giả, *Trương* thái-thú xiết bao mừng rỡ, nhân đem việc *Dương-toàn-tiết* dẫn đầy binh tướng mà nói cho *Dương* lạ-lang nghe.

Trương thái-thú lại bảo *Dương* lạ-lang rằng :

— Bây giờ tướng-quân định dùng kế gì ?

Dương lạ-lang nói :

— Sự thế hiện đang nguy-cấp, tôi phải trở về Tam-quan chiêu tập đồ-đảng để sang tiến binh. *Trương* thái-thú khen phải. *Dương* lạ-lang cáo-từ *Trương* thái-thú, rồi sang *Tiên-tán* thắng đường đi sang Tam quan. Trong khi đi đường, hai người cùng nhau kể lể những nông nỗi bấy lâu trong-bộ.

Khi đi đến bến đò *Dương* gia đã, một trời đang trưa mà gió nhẹn dịu sông, nước chảy quẩn-quanh, mà thuyền-bè đi lại rất nhiều. *Dương* lạ-lang đứng gọi đò lâu, mới sai *Tiên tán* đi tìm thuyền.

Tiên-tán đi một quãng, gặp có chiếc thuyền. *Tiên tán* bèn người lái thuyền rằng :

— Nhà ngươi chở ta sang bên kia sông, ta sẽ cho tiền.

Người lái thuyền nói :

Bến đò này là quyền ông *Dương thái bảo* được thu tiền, không ai dám chở lậu cả. Nếu người muốn sang đò thì nên đến nhờ đưa bẩm-tờ kia mà tìm ông *Dương thái-bảo*.

Tiên-tán nghe nói, tức thì vào trong đình-tế thì thấy một bọn quân-sĩ đang tụ-tập đánh bạc ở đấy. *Tiên tán* đến gần mà hỏi rằng :

— Có ai chở đò ngang sang bên kia sông, ta sẽ trả cho 2 lượng tiền.

Chúng nghe đến tiền liền nhảy, bảo *Tiên tán* là một anh lấy đến làm lăng, chẳng trả lời câu gì. *Tiên-tán* lại ân-cần mà hỏi thuê đò. Chúng mắng rằng :

— Đưa cường-nô này, mày hỏi chở đò cái gì !

Tiên tán tức thì bèn hầm-hầm nhảy ra, giơ cái cánh tay, đánh cho bọn kia thất điên bát đảo, lại sai quân đi tìm *Dương thái bảo* để đánh, nhưng *Dương thái bảo* đã thân cầm súng mà chạy vẫn rồi. Khi *Tiên-tán* trở về gần chỗ *Dương* lạ-lang đứng, vẫn còn chưa ngớt cơn giận.

Dương lạ-lang nói :

— Nhà-ngươi lại sinh sự tới-thôi với ai đấy ?

Tiên-tán nói :

— Tôi vừa bị một bọn đàng kia chúng nó làm cho tôi tức giận. Chúng có thuyền rõ ràng mà không chịu chở, lại đánh buông lời hỗn hào, tôi tức mình đánh cho chúng chạy lạc-lõac mỗi đứa một nơi.

Dương lạ-lang nghe nói, thì thấy trong đám-tế thì thấy một bọn quân-sĩ đang tụ-tập đánh bạc ở đấy. *Tiên tán* đến gần mà hỏi rằng :

— Có ai chở đò ngang sang bên kia sông, ta sẽ trả cho 2 lượng tiền.

Chúng nghe đến tiền liền nhảy, bảo *Tiên tán* là một anh lấy đến làm lăng, chẳng trả lời câu gì. *Tiên-tán* lại ân-cần mà hỏi thuê đò. Chúng mắng rằng :

— Đưa cường-nô này, mày hỏi chở đò cái gì !

Tiên tán tức thì bèn hầm-hầm nhảy ra, giơ cái cánh tay, đánh cho bọn kia thất điên bát đảo, lại sai quân đi tìm *Dương thái bảo* để đánh, nhưng *Dương thái bảo* đã thân cầm súng mà chạy vẫn rồi. Khi *Tiên-tán* trở về gần chỗ *Dương* lạ-lang đứng, vẫn còn chưa ngớt cơn giận.

Dương lạ-lang nói :

— Nhà-ngươi lại sinh sự tới-thôi với ai đấy ?

Tiên-tán nói :

— Tôi vừa bị một bọn đàng kia chúng nó làm cho tôi tức giận. Chúng có thuyền rõ ràng mà không chịu chở, lại đánh buông lời hỗn hào, tôi tức mình đánh cho chúng chạy lạc-lõac mỗi đứa một nơi.

Dương lạ-lang nghe nói, thì thấy không biết làm thế nào thì bỗng thấy một đám đông người ở đâu kéo lên kêu đến, nói người ấy cầm một ngọn cờ ngũ-sắc.

Tiên-tán nói :

— Nếu vậy, tôi xin đánh chết chúng nó để lấy lại cho chúa công.

Nói xong, thấy thì lấy cầm ngọn giáo chạy ra đối-địch với bọn kia. Hai đám đông người, chẳng ai dám đến gần cả. *Dương-thái-bảo* ở một nơi chạy ra chúng *Tiên-tán* giao chiến. Hai bên giao chiến trong mấy hợp mà chưa phân thắng-bại.

Dương lạ-lang vội-vàng đỡ đây. *Dương-thái-bảo* mới *Dương* lạ-lang vào trong thôn-trang, dọn rượu đãi khoản-đãi. Trong khi uống rượu, *Dương-thái-bảo* nói với *Dương* lạ-lang rằng :

— Nếu tướng-quân có lòng tin dùng thì tôi xin đem hà-hụ theo sang *Nguyên* phò đỡ công-giả.

Dương lạ-lang mừng-rỡ mà đáp rằng :

— Trăng-sĩ chịu theo thì còn gì hay bằng ! Để tôi đi chiêu-tập đồ-đảng, rồi sẽ rủ sai người đi rủ-rước.

Dương-thái-bảo vâng lời. Đêm hôm ấy, mới *Dương* lạ-lang ngủ ở trong thôn-trang. Ngày hôm sau, sai người chở thuyền đưa *Dương* lạ-lang và *Tiên tán* sang bên kia sông. Hai người thẳng đường đi về Tam-quan để chiêu-tập đồ-đảng.

Bấy giờ trận bắt từ tư, tiết trời nóng bức *Dương* lạ-lang và *Tiên-tán* đi trong nắng ngày, đi ra ngồi nghỉ ở dưới gốc cây lớn.

Tiên-tán nói :

— Chủ-quan hãy nghỉ, đợi tôi ở đây để tôi đi bắt thêm xem gần đây có tiệm-quán nào thì mua một nậm rượu, nắng nóc đỡ khát.

Dương lạ-lang gật đầu. *Tiên-tán* đi được một quãng, chẳng thấy tiệm-quán nào cả, đang có ý buồn rầu, bỗng gặp một người gánh rượu thịt đi qua cạnh ấy.

Tiên tán nắm lại mà hỏi rằng :

— Nhà-ngươi có bán rượu thịt này không ?

Người ấy nói :

— Đây là rượu thịt đi lễ thần, bán là thế nào !

Tiên-tán hỏi :

— Các ngươi đi lễ thần nào ?

Người ấy nói :

— Gần đây có miếu thờ ông *Dương* lạ lang, uy-linh hiển-hách lắm, phàm-ai cho dân làng được bình-yên. Người trong làng ai có cầu-khẩn gì cũng đều thấy ứng-nghiệm, bởi vậy hôm nay có sửa lễ để cúng tế.

Tiên-tán nghe nói, mới không lấy cho người ấy đi, rồi quay lại thuật chuyện đó *Dương* lạ-lang nghe.

Dương lạ-lang cười mà bảo *Tiên-tán* rằng :

— Có đâu lại lạ như thế !

Tiên tán nói :

— Chúng nói là cách đây không xa chỉ-bằng tôi cùng chủ-quân hãy thử đến xem sao.

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Les misérables

DE VICTOR HUGO

(Suite)

Du reste, si l'on joue avec ces cartes, on est sûr de perdre tout ce qu'on possède; et quant à la poudre qui est dans la poire, elle a la propriété de vous faire éclater votre fusil à la figure.

Or, fort peu de temps après l'époque où il semblait au ministère public que le forçat libéré Jean Valjean, pendant son évasion de quelques jours, avait rôdé autour de Montfermeil, on remarqua dans ce même village qu'un certain vieux cantonnier appelé Boulatruelle avait « des allures » dans le bois. On croyait savoir dans le pays que ce Boulatruelle avait été au bagne; il était soumis à de certaines surveillances de police, et, comme il ne trouvait d'ouvrage nulle part, l'administration l'employait au rabais comme cantonnier sur le chemin de traverse de Gagny à Lagny.

Ce Boulatruelle était un homme vu de travers par les gens de l'endroit, trop respectueux, trop humble, prompt à ôter son bonnet à tout le monde, tremblant et souriant devant les gendarmes, probablement affilié à des bandes, disait-on, suspect d'embuscade au coin des taillis à la nuit tombante. Il n'avait que cela pour lui qu'il était ivrogne.

Voici ce qu'on croyait avoir remarqué :

Depuis quelques temps, Boulatruelle quittait de fort bonne heure sa besogne d'empierrement et d'entretien de la route et s'en allait dans la forêt avec sa pioche. On le rencontrait vers le soir dans les clairières les plus désertes, dans les fourrés les plus sauvages, ayant l'air de chercher quelque chose, quelquefois creusant des trous. Les bonnes femmes qui passaient le prenaient d'abord pour Belzébuth, puis elles reconnaissaient Boulatruelle, et n'étaient guère plus rassurées. Ces rencontres paraissaient contrarier vivement Boulatruelle. Il était visible qu'il cherchait à se cacher, et qu'il y avait un mystère dans ce qu'il faisait.

On disait dans le village : — C'est clair que le diable a fait quelque apparition, Boulatruelle l'a vu, et cherche. Au fait, il est fichu pour empoigner le magot de Lucifer. — Les voltairiens ajoutaient : Sera-ce Boulatruelle qui attrapera le diable ou le diable qui attrapera Boulatruelle ? — Les vieilles femmes faisaient beaucoup de signes de croix.

Cependant les manèges de Boulatruelle dans le bois cessèrent, et il reprit régulièrement son travail de cantonnier. On parla d'autre chose.

Quelques personnes toutefois étaient restées curieuses, pensant qu'il y avait probablement dans ceci, non point les fabuleux trésors de la légende, mais quelque bonne aubaine, plus sérieuse et plus palpable que les billets de banque du diable, et dont le cantonnier avait sans doute surpris à moitié le secret. Les plus « intrigués » étaient le maître d'école et le garde-chasse Thénardier, lequel était l'ami de tout le monde et n'avait point dédaigné de se lier avec Boulatruelle.

— Il a été aux galères ? disait Thénardier. Eh ! mon Dieu ! on ne sait ni qui y est, ni qui y sera.

Un soir le maître d'école affirmait qu'autrefois la justice se serait enquise de ce que Boulatruelle allait faire dans le bois, et qu'il aurait bien fallu qu'il parlât, et qu'on l'aurait mis à la torture au besoin, et que Boulatruelle n'aurait point résisté, par exemple, à la question de l'eau. Donnons-lui la question du vin, dit Thénardier.

On se mit à quatre et l'on fit boire le vieux cantonnier. Boulatruelle but énormément, et parla peu. Il combina, avec un art admirable et dans une proportion magistrale, la soif d'un gosier fin avec la discrétion d'un juge. Cependant, à force de revenir à la charge, et de rapprocher et de presser les quelques paroles obscures qui lui échappaient, voici ce que le Thénardier et le maître d'école crurent comprendre :

Boulatruelle, un matin, en se rendant au point du jour à son ouvrage, aurait été surpris de voir dans un coin du bois, sous une broussaille, une pelle et une pioche, *comme qui dirait cachées*. Cependant il aurait pensé que c'était probablement la pelle et la pioche du père Six-Fours, le porteur d'eau, et il n'y aurait plus songé. Mais le soir du même jour, il aurait vu sans pouvoir être vu lui-même, étant masqué par un gros arbre, se diriger de la route vers le plus épais du bois un particulier qui n'était pas du tout du pays, et que lui, Boulatruelle, connaissait très bien ». Traduction par Thénardier : *un camarade du bagne*. Boulatruelle s'était obstinément refusé à dire le nom de ce particulier porteur d'un paquet, quelque chose de carré, comme une grande boîte ou un petit coffre. Surprise de Boulatruelle. Ce ne serait pourtant qu'au bout de sept ou huit minutes que l'idée de suivre ce particulier lui serait venue. Mais il était trop tard, le particulier était déjà dans le fourré, la nuit s'était faite, et Boulatruelle n'avait pu le rejoindre. Alors il avait pris le parti d'observer la lisière du bois, et il faisait bon. Deux ou trois heures après, Boulatruelle avait vu ressortir du taillis son particulier portant maintenant, non plus le petit coffre-malle, mais une pioche et une pelle. Boulatruelle avait laissé passer le particulier et n'avait pas eu l'idée de l'aborder, parce qu'il s'était dit que l'autre était trois fois plus fort que lui, et armé d'une pioche, et l'assommerait probablement en le reconnaissant et en se voyant reconnu. Touchante effusion de deux vieux camarades qui se retrouvent. Mais la pelle et la pioche avaient été un trait de lumière pour Boulatruelle; il avait couru à la broussaille du matin, et n'y avait plus trouvé ni pelle ni pioche. Il en avait conclu que son particulier, entré dans le bois, y avait creusé un trou avec la pioche, avait enfoui le coffre, et avait refermé le trou avec la pelle. Or, le coffre était trop petit pour contenir un cadavre, donc il contenait de l'argent. De là ses recherches. Boulatruelle avait exploré, sondé et fureté toute la forêt, et fouillé partout où la terre lui avait paru fraîchement remuée. En vain.

(A suivre)

Những kẻ khốn-nạn

Lã-hội tiểu-thuyết, của ông Victor Hugo
NGUYỄN-VĂN-VĨNH dịch.

(Tiếp theo)

Vả bài ấy đem ra mà đánh với ai, thì thua đến táng gia bại-sản; còn thuốc súng ấy đem dùng mà bắn, thì lòng súng nó phá hêu mà vỡ mặt ra.

Giữa độ ít ngày sau khi sở cảnh-sát đã thám ra rằng tên trọng-tù *Jean Valjean* vượt ngục trong mấy ngày mà đến lẳng vẳng gần miền *Montfermeil*, thì ở làng ấy nhiều người có ý thấy tên phụ lục-lộ già *Boulatruelle* thường hay đi lại trong rừng. Và tên phụ lục-lộ ấy nghe đâu cũng đã đi đầy thuở trước, bây giờ phải quản thúc, nhân tên ấy không có việc làm, nhà-nước bèn dùng nó rẻ công để coi quãng đường tắt đi từ *Gagny* đến *Lagny*.

Người bản-xứ thường hay ngợ ghét tên ấy, bởi vì nó làm ra bộ khép-nép, sợ-hãi với cả mọi người, gặp ai nó cũng ngả mũ, hễ thấy *sen-dâm* là nó vừa run vừa cười gượng; chắc hẳn thằng này có vào đảng với quân trộm cướp, tối đến hay đi rình chỗ xó-xỉnh mà hóc-lột kẻ qua đường. Người nó duy chỉ được nết hay uống rượu.

Trong làng họ có ý nhận ra điều này:

Cận lại, tên *Boulatruelle* hay nghỉ việc sửa đường rất sớm, hay vác cuốc vào rừng. Tối đến họ hay gặp nó trong những quãng rừng thưa vắng-vẻ, hoặc những cồn cây rậm ùm-tum, ra dáng tìm-tòi cái gì, cũng có khi thì nó đào-bới đất. Những đàn bà đi qua nom thấy thì ngờ nó là chúa quỉ, đến khi nhận được ra là lão *Boulatruelle* thì lại càng lo-sợ. Thằng này tất là làm việc gì gian phải giấu-giếm.

Trong làng thì người ta nói: — Thôi, hẳn là thằng Quỉ đã hiện lên nói. *Boulatruelle* bắt gặp cho nên bây giờ đi đào của. Mà coi bộ lão có họa mặt fy mới lấy được nổi của Quỉ. — Những nhà tân-tư-tưởng, theo môn ông *Voltaire* thì chèn thêm câu: Vị tất! Chưa biết rằng *Boulatruelle* đối được Quỉ, hay là rồi Quỉ nó dối *Boulatruelle*? — Các bà-già thì làm dấu Câu-rút vô-số.

Nhưng lão đi lại trong rừng như thế một độ rồi thôi, sau lại cứ ngày ngày chăm việc sửa đường như cũ. Ai nấy nói sang chuyện khác.

Tuy nhiên vẫn còn có giảm ba người chưa chịu những câu chuyện đó, cho rằng không phải việc quỉ quái gì chôn của đâu, nhưng tất có ai giấu-giếm gửi bạc thật đâu đó, lão *Boulatruelle* chắc đã ngộ thấy gì rồi cho nên tìm-kiếm. Trong bọn ấy thì mồ-mắm nhất là ông thầy dạy ở tràng bắn-xã, và lên chủ quán *Thénardier*. tên này thì ai cũng là bạn cả, không quản gì giao-thiệp cả với lão *Boulatruelle*. *Thénardier* ta nghĩ rằng:

— Thằng này đã đi đây trở về. Mà, trời ơi, nào ai đã biết, giờ ai tại tù, sau này ai tại tù?

Một tối kia, nhân khi nói chuyện, thầy giáo nói rằng giá-sử ngày xưa mà có sự như thế thì chắc rằng quan tòa đã xét đến mà xem cái lão *Boulatruelle* đó vào rừng làm gì. Họ đem nó ra mà tra khảo tất là nó phải nói ra. Như lão *Boulatruelle* này mà dùng phép tra bằng nước lã thì gì mà chẳng thú ra vanh-vách. — *Thénardier* nghe nói đắp ngay: Âu là ta thử dùng phép tra bằng rượu nho xem nó có nói chăng?

Bốn người bèn quây nhau lại ngồi một bàn, cho lão *Boulatruelle* uống bữa rượu đầy. Lão này rượu uống nhiều mà tỏi nói ít. Thì ra lão có một cái tài đặc-biệt uống rượu tha-hồ mà miệng vẫn kín-đáo như một ông quan tòa xét án vậy. Song hai người kia hỏi cẩn hỏi vặn mãi, cũng nghe lõm bõm được một vài câu nói úp mở, nhưng chắp-chênh lại thì nó thành ra đại-ý thế này:

Boulatruelle một buổi sáng kia đi làm từ bảnh mắt, qua một quãng rừng, thấy ở trong bụi rậm có một cái mai với một cái cuốc, hình như ai đem mà giấu đó vậy. Ý đã tưởng là mai với cuốc của lão *Six-Fours* là lão đi gánh nước, cho nên y cũng quên đi không nghĩ gì đến nữa. Nhưng ngay tối hôm ấy thì *Boulatruelle* nghe đâu đứng rình sau một cái cây to, có thấy một người đi từ ngoài đường cái vào trong rừng rậm, người ấy không phải là người bản-xứ nhưng mà *Boulatruelle* quen biết lắm. *Thénardier* dịch nghĩa câu ấy là « cùng bọn đi đày trở về» Hỏi tên người ấy thì *Boulatruelle* nhất định không chịu nói. Người ấy khi đi vào rừng thì tay ôm một gói vuông, dường như một cái tráp hay là một cái rương nhỏ. *Boulatruelle* ta thấy vậy đã lấy làm ngạc nhiên. Mà lại còn khờ một điều, không đi theo ngay, để cách bảy tám phút mới nghĩ ra mà chạy sau thì hụt. Tế ra đã chậm quá mất rồi, người kia đã vào tận trong rừng rậm, trời lại đã tối sập xuống, không sao tìm được nữa. *Boulatruelle* bèn đứng rình bên rìa rừng. Hôm ấy trời sáng trăng. Cách chừng hai ba tiếng đồng hồ thì thấy người kia ở trong rừng lầm-lì ra, tay không thấy ôm tráp nữa mà lại thấy mang cái mai với cái cuốc về. *Boulatruelle* đành để người kia đi qua không nắm lại hỏi-han chi hết, bởi vì người kia đã khỏe gấp ba mình mà lại còn cầm cái cuốc ở tay, nếu mà nhận được mặt nhau ra, thì chắc rằng cuốc kia vào đầu này không cái nào ra ngoài. Hai người bọn cố-tri hạng ấy mà cừu-biệt tương-phùng, tất phải sinh ra cái việc thổ lộ tâm-tình xúc-động như thế. Nhưng *Boulatruelle* ta nom thấy cái mai với cái cuốc thì thôi như trời mất ra cho, ý vội-vàng chạy ngay đến chỗ bụi rậm sáng ngày, thì không thấy mai thấy cuốc gì nữa. Ý bèn lấy lý-đoán ngay rằng gã kia chắc hẳn đã vào rừng, đã đúng cuốc mà đào một hố, đã chôn cái tráp xuống đó, rồi đã đúng mai kia mà xúc đất lấp đi rồi. Cái tráp đó ngầm ra đã đựng thấy người thì nhỏ quá, tất là đã đựng bạc. Bởi thế cho nên ý vào rừng mà tìm-kiếm, Mấy hôm nay ý đã đi ngang đi dọc, đã thăm dò, đã người hỏi, trong khắp cả cánh rừng, hễ đâu thấy có vết mới đào, ý cũng đã bới lên cả. Mà không thấy gì hết.

(Còn nữa)

Những kẻ từ đầu, đã in thành bốn quyển, một bên chữ Pháp, một bên quốc-văn, bán giá như sau này :

Quyển I	223 trang, bán.	0 $	50
— II	203 —	. 0	45
— III và IV	250 —	. 0	55
— V và VI	198 —	. 0	45
— VII và VIII	318 —	. 0	65

Ở xa phải trả thêm tiền cước, mỗi quyển. . . . . 0 $ 20

Cả năm quyển gửi làm một gói . . . . . 2 $ 50

KHẢO VỀ Y-HỌC CỔ CỦA TA

Cẩm-nang trích lục

(Tiếp theo)

Dương hóa âm hóa

Hễn có dương hỏa, có âm hỏa

Dương hỏa. — Dương hỏa là lửa mặt giới, giờ dần sinh, giờ dậu tắt.

Cứ-g bình dương là bình nhiệt như thường thử, chứng nhiệt, vì cũng như lửa mặt giới, thì có lẽ dùng nước lạnh mà tưới được. Đại khái dùng phương tễ khổ hàn để giải nhiệt.

Âm hỏa. — Âm hỏa là lửa đêm đầu, giờ dậu sinh, giờ dần tắt.

Chứng bệnh âm hỏa như lửa đêm dầu vậy phải rất thêm dầu, cho được lửa sáng thêm, nếu dùng một giọt nước lã thì lửa tắt. Đại khái hễ chân âm để dẫn hỏa qui nguyên, chớ không dùng phương tễ hàn lương được.

Trong ngũ hành đều có hỏa

Hỏa ở trong thủy. — Hỏa ở trong thủy là lửa chấp trong khí giới mua (đèn hỏa) tức là long lôi hỏa, chỉ có tiếng, chớ không có hình (rồng bay thì sấm nổ theo nẩm tức là rồng), giới càng mưa to lửa càng cháy dữ.

Long lôi hỏa tuy rằng chiếm tự tháng ba, nhưng tháng năm mới hay cao, tuy rằng nếp ở trong nhiệt, nhưng tháng mới mới lên sâu. Vì tháng năm dưới nước một khí âm sinh, hỏa dương bị liễn, thì dưới lòng sông lòng bể lạnh mà trên giới nóng rồng là gần vật trước dương, cho nên theo khí dương mà bay lên cao, tháng một, dưới nước có một khí dương sinh, cho nên rồng lại theo khí dương, mà xép xuống.

Tiểu chú -- Thận hỏa ở trong mình người ta cũng gọi là long hỏa, ngày thường không biết tiết dục, mênh-mông hỏa suy, thận cang âm lãnh, long hỏa (thận hỏa) khắp lạnh, vàng vẫy lên không giữ lại nguồn, mà sinh chứng phiền nhiệt, khát thấm, (no đàm) tự phải dùng tễ ôn thận như phương bát-vị-quế phụ, theo tình nó mà dẫn dụ. Thật cung ôn, thì rồng lại về chốn cũ.

Hễng do âm hư hỏa động thì tức là thận thủy cạn hao mà hỏa thiên thịnh, trị nên bỏ thủy để sinh mạng với hỏa, (như phương lục vị) chớ dùng phương tễ hàn lương để diệt hỏa thì không được, mà cho đến phương tư âm ôn dưỡng Đan-Khê chỉ ra cũng không dùng được, vì sợ trí mẫu hoàng bá nó càng phát hỏa.

Hỏa ở trong thổ. — Hỏa ở trong thổ tức là lửa bếp trong đó, nó tà thán lửa đó, chớ không cháy thành ngọn, hễ có nước rỏ vào thì khói bốc lên, mà lò ấm thì lửa tắt, nếu muốn cho lửa không tắt thì phải dùng than mà đốt cho nóng lò.

Tỉ hỏa trong mình người ta, tức là tiên ở trong đất, ta nên dùng phương tễ sam ôn để dưỡng hỏa. Nội kinh nói : lao giả ôn chi, tổn giả ôn chi, cam năng trừ đại nhiệt, ôn năng trừ đại nhiệt ». vân vân phải nên ghi nhớ.

Hỏa ở trong mộc -- Hỏa ở trong mộc tức là lửa cháy ở thanh cầu, nó có thể thiêu tận rừng núi, cháy bao giờ tới nơi mới thôi, tới nơi là cháy hết, không sót vật cháy.

Can hỏa người ta sí thịnh, tức là lửa ở trong mộc, vì hỏa nắt cho nên phiền nộ vậy phải dùng phương tễ tân lương cho được phát đạt. Nội kinh nói: « mộc nắt phải đạt mộc, hỏa nắt phải phát hỏa, khiến được thôn cái tinh thần việt của nó thì tự khắc nó dịu dần, bằng dùng hàn tễ thì càng nắt, mà dùng nhiệt tễ thì càng nóng).

Hỏa ở trong kim. -- Hỏa ở trong kim là lửa trong ngũ kim ánh sáng ra.

Đoàn trong núi có mỏ vàng mỏ bạc, hoặc chân bảo của người ta chôn giấu, thì đêm thanh thường có lên ánh sáng, đó là vàng bạc nắt ở trong đất không phát việt được, cho nên quang hoa phá phá việt ra ngoài.

Phải hỏa người ta tức là lửa trong kim, phàm những không khiếu ở bì mao, mà thấy lửa nắm như nắt mười đất, hoặc hỏa vụng lên trên đỉnh đầu, thì là hỏa thừa phế khí hư mà phát hiện, (do phế chủ bì mao). Trị phải theo lời nội kinh : nước phương đông thịnh, bởi khí phương tây hư, bổ nước phương bắc, tức là tả hỏa phục quang).

Dương thủy âm thủy

Thầy có dương thầy, có âm thầy.

Dương thầy là nước quế khăm, hai hào âm lẫn có một hào dương ở giữa, là khí hay là nhuận định

Thiên nguyệt lệnh kinh tế nói: « trong thu nhị nguyệt, sát khí thịnh, dương khí nhật suy, thầy thầy hao », nghĩa là: « tháng trọng thu, sát khí dần thịnh, dương khí dần suy nước mới cạn ». Lại có nói: « trong đông chi nguyệt, thầy toàn đông, thì ngũ vật nhiệt dương sinh ». nghĩa là (tháng trọng đông nước cũng động, mặt thì dương sinh). Vậy nước cạn là địa khí tuyệt; nước đóng là địa khí sinh. — Lời tuy âm dương tiêu tức : « khăm thầy tiềm hành u địa trung, vì vạn vật tư mệnh cầu bản », nghĩa là (nước quế khăm ở thầy ngầm trong đất, làm căn bản cho mệnh cho muôn vật) Đó là dương thầy.

Âm thầy là nước quế đoài, một hào âm ở trên hai hào dương.

Âm thầy là nước có bình, nó nguồn trạch quản vệ, ở trên là nước mưa, ở dưới là nước sông.

Dương thầy trong mình người ta là chân thầy ở quả cơ bên hữu tức là nguồn nước tự trên giới chảy xuống.

Âm thầy trong mình người ta là huyết; hay là bổ bồi, nước mắt, nước mắt nước dãi, và nước tiểu thầy ở bàng quang, đó là tinh khí thầy cốc ở trong con vị quản tân phối, rồi phân phát ra các chi mạch và dân đất ra các không khiếu

Huyết theo tướng hỏa vận hành, ở trong nắm sổ, nó chu lưu trong mình người ta, không bao giờ ngơi nghỉ; ở trên vì như nước sông Thiên-hà, ở dưới vinh-hoàng nước trong lưu thầy, bắt đầu tự phương tây bắc chảy xuống đông-nam, chính như câu cổ văn: « hoàng hà chi thầy thiên thượng lai, bôn lưu đáo hải bất phục hồi. » nghĩa là: (nguồn nước sông Hoàng-hà tự trên giới xuống bể, không giờ lại nữa).

Trong ngũ hành đều có thủy

Nghĩa là thầy ở trong hỏa, thầy ở trong thổ, thầy ở trong kim, thầy ở trong mộc.

Thầy ở trong hỏa, thầy ở trong thổ, tức là dương thầy.

Thầy ở trong kim, tức là nước thầy ngậm ở trong mỏ vàng mỏ bạc.

Trong mình người ta, thì thầy ở trong xương, là tức nước chí tinh chí tủy, khiến cho người ta qui bão.

Thầy ở trong mộc, tức là cao chi trong cây cỏ (nhựa cây).

Trong mình người ta, thì dưới bàn chân có huyệt dũng tuyền, trên vai có huyệt kiên tỉnh, là hai luồng âm thầy chảy ngầm, phàm tân dịch nhu nhuận trong bì phu, đều là nước đồng-toàn và kiêm lãnh cả.

Bao nhiêu nước của giới đất, đều chảy đến xuống hồ. Bao nhiêu nước của người ta, mà cốt tối ngày đêm chu lưu không dừng, chỉ nhờ có nguyên khí mà thôi.

(Còn nữa) Phùng-tất-Tinh

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghip.

Mắc bệnh ghip, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghip, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

Giá 0 $ 60 một ống sáu cachets

3001

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Payements en timbres-poste)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trả ra những tiền đổi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

Các việc lĩnh trưng và đấu giá

Ngày 14 octobre. — Tại phố Kiệu sứ Trung-kỳ gọi lĩnh trong việc cho ô tô mang thư ở Tourcham với Dalat.

Sở điền-lộ để tại phòng thư ký của phòng Thương mại Haiphong.

Ngày 14 octobre. — Hồi 9 giờ sáng tại tòa ba phố Thống-sứ Bắc-kỳ sẽ gọi lĩnh trong việc in các thể thuế thân cho Bắc-kỳ về năm 1927.

Sở điền-lộ để tại tòa ba phố Thống-sứ.

Ngày 23 octobre. — tại phòng Hội-đồng tòa Đốc-lý Hanoi sẽ gọi lĩnh trong việc sau này:

Hồi 9 giờ 30 : Trưng cơm cho các người ốm và các người canh giữ tại nhà thương, nhà thương con gái, nhà thương lây của thành phố Haiphong từ 1er janvier 1927 tới 31 décembre 1928.

Hồi 9 giờ 45 : Trung cấp các giấy in cho thành phố Haiphong từ ngày 1er janvier 1927 đến 31 décembre 1928.

Hồi 10 giờ : Trung việc chụp ảnh để gián vào thẻ căn-cước của các người ở Haiphong và vào sổ lấy dấu các người bỏi bẩn, từ ngày 1er janvier 1927 đến 31 décembre 1928.

Hồi 10 giờ 15 : Trung cấp các vị thuốc và vải buộc thuốc cho sở Y-tế của thành phố Haiphong từ ngày 1er janvier 1927 đến 31 décembre 1928.

Hồi 10 giờ 45 : Trung cấp dầu essence và dầu nỗ dùng cho các sở của thành phố Haiphong từ ngày 1er janvier đến 31 décembre 1927.

Hồi 11 giờ : Trung cấp thịt bò, bánh tây, trứng, cá và các thứ quả dùng để nuôi các loài vật tại vườn bách thú Lạch-tray ở Haiphong từ ngày 1er janvier đến 31 décembre 1927.

Các sở điền lộ đâu để tại tòa Đốc-lý Haiphong.

Ngày thứ hai 25 octobre 1926 — Hồi 16 giờ tại sở Công-chính Hanoi sẽ đấu giá làm một cái nhà ăn và một nhà tắm cho trường nam Sư-phạm Hanoi. Việc này trước định vào 25 septembre nay hoãn đến 25 octobre 1926.

Ngày thứ tư 27 octobre 1926. — Hồi 13 giờ tại nhà Thương-chính Hanoi và Saigon cho Han-trung việc in sổ và bán các giấy in dùng cho sở Thương-chính năm 1927. Tiền bán phải tính bằng bạc và xu.

Điều lệ để tại sở Thương-chính Haiphong.

Ngày 28 octobre 1926 hồi 9 giờ. — Tại các Bác-sĩ phòng Bác, ở nhà in Hà-nội gọi lĩnh trung cho các đạo bản-xa phía Bắc ở Hà-nội và Trung-kỳ trung-trung ở Tourane.

Lô thứ nhất. — Bảy vạn bốn nghìn kilos (74.000 k.) dầu để lau trục bánh xe.

Lô thứ hai. — Sáu vạn sáu nghìn kilos (66.000 k.) dầu để lau trục bánh xe.

Các giấy má về việc lĩnh trung này đã tại phòng giấy ông ký-sư chánh đạo bản-xa phía Bắc (Bureau de l'ingénieur Chef de l'Arrondissement des chemins de fer du Nord sans (Hanoi) và phòng giấy ông chánh ở Hàng-bài (Service Maritime du Tonkin) tại Haiphong.

Ngày 3, 6 và 9 novembre 1926. — Hồi 8 giờ sáng tại sở Kiểm-lâm Hanoi bán đấu gia mấy khu rừng của sở Công-sản.

Rừng tỉnh Phú-thọ và Tuyên-quang kì bán vào ngày 3 novembre.

Rừng tỉnh Hải-ninh và Quảng-yên (trừ đảo La Table không kể) thì bán vào ngày 6 novembre.

Và rừng đảo La Table thì bán vào ngày 9 novembre.

Mỗi đơn xin đấu giá chỉ được mua một khu mà thôi.

Ai muốn biết thêm điều gì nên thì cứ hỏi tại sở Kiểm-lâm Hanoi, các tòa sứ tỉnh Phú-thọ, Tuyên-quang, Hải-ninh và Quảng-yên cùng các sở Kiểm-lâm Phủ-doãn, Phủ-yên-bình Phan-thương, Tuyên quang, Vĩ-hoài, An hoá, Tiên-yên, Quảng-yên, Phúc-lai chế Hoagay, Trung-lập và đảo La Table.

TẬP DỊCH PHÁP-VĂN

Les pauvres gens

IX

Quand elle fut rentrée au logis, la falaise.
Blanchissait ; près du lit elle prit une chaise,
Et s'assit toute pâle ; on eût dit qu'elle avait,
Un remords, et son front tomba sur le chevet,
Et par instant, à mots entre coupés, sa bouche
Parlait, pendant qu'au loin grondait la mer farouche.
« Mon pauvre homme ! ah ! mon Dieu ! que va-t-il dire ? Il a
Déjà tant de souci ! Qu'est-ce que j'ai fait là ?
Cinq enfants sur les bras ! ce père qui travaille !
Il n'avait pas assez de peine ; il faut que j'aille
Lui donner celle-là de plus — C'est lui-Non. Rien.
— J'ai mal fait — Sil me bat, je dirai :
Tu fais bien. »
— Est-ce-lui ? - non tant mieux - La porte bouge comme,
Si l'on entrait - Mais non - Voilà-t-il pas,
pauvre homme,
Que j'ai peur de le voir rentrer, moi, maintenant ! »
Puis elle de meura pensive et frissonnant,
Perdue dans son souci comme dans un abime,
N'entendant même plus les bruits extérieurs,
Les cormorans qui sont comme de noirs criours,
Et l'onde et la marée et le vent en co'ère.
La porte tout à coup s'ouvrit, brusquement et claire,
Et fit dans la cabane entrer un rayon blanc ;
Et le pêcheur, traînant son fi'et ruis selsant,
Joyeux, parut au seuil, et dit : « C'est la marine ! »

(A suivre) Victor Hu o

Những kẻ đáng thương

IX

Đến nhà vừa mới rạng giờ,
Một mình nghĩ ngợi bời bời khôn khuây,
Ra chiều lối hộn đăng cay,
Bìn dường tựa gối như vầy lòng te.
Càng nghe tiếng sóng càng nhiều,
Động lòng nàng mới rõ điều một mình:
« Sự khi chàng thấu sự-tình,
Lối nặng tiếng nhẹ thì mình biết sao ?
Nghĩ chàng cơ-cực trăm chiều,
Nỗi năm con dại công lao nặng nề:
Trách mình sao khéo vọng sai,
Còn thêm gánh nặng mua về cho ai.
Bỗng nghe tiếng động bên tai,
Tưởng chàng đã đẩy cửa ngoài vào đây.
Chàng về vì cớ nỗi gì,
Gấp về mà lại, tội này cũng cam.
Việc mình làm quả sai lầm,
Trông chàng mà chẳng dám mong chàng về
Than rồi, rồi lại đỏ mê,
Càng say nghĩ lại càng tê-tái lòng.
Gió rên, sóng vỗ đùng đùng.
Mải mê nàng vẫn như không biết gì...
Của ai phát nổ thuyền huỷ,
Bóng gương bỗng thấy sáng đe hào quang.
Ngẩng trông lên đã thấy chàng,
Lối thề cũ lại tươi, rỡ nàng mặt mày.
Thấy nàng chàng lại hỏi ngay,
« Kia nàng » ! Anh đã về đây chốn nàng.

(Còn nữa)

Song-Nam Nguyễn-văn-Thuộc.

Sử-học cũ của Trung-quốc

(Trích dịch Âm-băng thất văn tập)

(Tiếp theo)

Ba là chỉ biết việc xưa mà không biết việc nay. Phàm làm sinh sổi qui tắc cũ đã có phải các nhà làm sử vì mấy người đã chết làm bia kỷ niệm chăng ? Vì những việc đã qua làm sáu khẩu mãn hết cả rồi ? Ut không phải thế, chỉ ý cái cổ lấy những người trước và các việc trước làm gương cho người sau nối đi làm việc đời nay mà thôi, cho nên sử Thái-tây, dù chép gần thì ghi chép càng kỹ, Trung-quốc thì khác thế, không phải sau lão ngài vua tony đời, thì sử một đời không được, không những là chính sử như thế, cả các lối sử đều như thế cả cho nên sách Thông-giám của ông Tư-mã-ôn-công cũng kể đến tận đời Chiến-quốc mà sau hết đến đời Ngũ-đại. Nếu quả như thế, thì giá đời nào làm vua lâu dài, không thấy đời bọ khác nữa, thì sử cũng đến nào chúng mà bỏ đứt đi ư ? như nước Nhật bản mấy nghìn năm chỉ có một họ làm vua, thì dễ thường cũng không có sử nữa. Thái-sử-Công làm sử-ký, chép mãi đến vite hiện thời, và cũng không kiêng giữ chất nào, cái chức phận nhà làm sử phải như thế. Về sau chính thể chuyển chế ngày càng tiến bộ, dân khí và học thuật ngày càng hà hại, đến ngày nay thì cũ tệ ấy t.ệt đi cũng cực rồi, sự xé bịnh nguồn, thật bởi cái lịch sử là vật riêng của triều đình, ngoài triều đình ra thì không có việc gì chép được nữa. Nếu không tế thì sao ở dân gian biết bao nhiêu việc nên chép mà chẳng thấy nói gì đến. Bây giờ ai cũng ta muốn tìm xét những công việc trong khoảng 263 năm nay, thật không có quyển sách nào đã làm chúng có cả, toàn là những giấy má việc quan treo lỗ nói phô trương, cũng là nhất gì lời truyền kiểu hão huyền ; hoặc có khi lại vơ lấy những sách của người nước ngoài bên cạnh, nhặt từng chương từng đoạn ; nhưng mà người nước này chép việc nước kia, thì có được mấy điều đáng, phương chi Trung-quốc trước kia lại vẫn bế quan tỏa cảng, không giao thông với ai, thì còn tìm xét vào đâu được nữa. Cứ-nguyên nói : « Biết việc đời xưa mà không biết việc đời nay, gọi là mắt thế thì cái tội làm mù người Trung quốc, nhà làm sử thật không đỡ cho ai được nữa.

Bốn là chỉ biết sự thực mà không biết ý trong. mình con người ta hợp bao nhiêu nguyên chất lại mà thành, phải đủ gân phổ, năm tạng, chân, tay, mắt mũi, lông, tóc, gân, xương, khí huyết vân vân, thì có gọi là người được không ? không ; sao thế ? là vì không có tinh thần. Lịch sử cũng thế, cũng phải có tinh thần mới thành sử được ; tinh thần của sử là gì ? là ý-nghĩa. Trong quốc lớn lại có quốc nhỏ trong thời đại lớn lại có thời đại nhỏ, quốc nọ với quốc kia ganh đua với nhau, thời đại này với thời đại kia thay đổi nhau, trong ấy có nhiều nguyên lý lắm. Nếu nhà làm sử xe xét cho rõ rạo, biết rằng vì cái nhân này mà sinh ra cái quả kia, soi cái gương trước để qua, bảo cái việc sau sẽ đến, thì tinh làm ra mới có ích cho đời. Sử Trung quốc thì chỉ chép từng sự-trạng rằng năm nào có việc gì xảy ra, ngày hôm nọ có việc nọ, còn đến như việc ấy vì đâu mà sinh ra, nguyên nhân xa là đâu, nguyên nhân gần là đâu, thì không nói đến ; việc ấy có ảnh hưởng ra việc khác, ảnh hưởng đến ngày khác. Được kết quả tốt, hay là kết quả xấu, cũng không nói đến ; cho nên bao nhiêu sách sử chẳng chất ở trong thư-viện, đến như là tượng gỗ không có tinh-thần, khiến cho người đọc chỉ mệt trí mà không được ích chất nào cả. Thế là sử-Trung-quốc không phải là sách để mở mang trí-thức cho người đọc, mà lại làm là lấp trí-thức của người đọc đi.

Bốn điều kể ở trên đó, thật là cái trình-độ học-thức của nhà làm sử mấy nghìn năm ở Trung-quốc ; bởi bốn điều ấy, lại sinh ra hai bệnh nữa :

Một là chỉ biết phê bày mà không biết bàn chọn. Một người đại-nho nước Anh nói : « Hễ ai có bộ bách-khoa toàn thư con mèo gần nhà láng giềng hèm qua để một con Kỳ-lân việc thực, thì tuy là việc thực, nhưng ai thông biết là việc thực nó dụng ; sao thế ? vì rằng không quan-thiệp gì đến việc khác, và về sự sinh-hoạt của người ta cũng không có ảnh-hưởng chút nào ; các việc chép ở trong lịch-sử, thật là phần nhiều như thế ». Lời ấy là rất lối cho người làm sử và người đọc sử. Xem thế thì biết các nhà làm sử cả ở Thái-tây, cũng không khỏi bệnh ấy, mà Trung quốc thì lại tệ quá ; nhảy nhảy như thế thôi, ngày nay vào ngày nọ, ngày nọ lộp boàng-tử, ngày nọ tổ-chức gì đó, ngày nọ ban tờ chiếu nọ, ngày nọ giảng tử dụ kia, rồi tờ giấy tri-trát nọ là chuyện mèo mả lăng chẳng đề cong mất xem sử Thái-tây mà xem Thông-giám, thì trong mười phần chỉ được hai, ba phần ít đọng thôi ; còn sử khác thì bàn làm gì nữa. Cho đến ngày nay muốn chuyên trị sử học Trung-quốc, thật không biết đọc sách thế nào là sử 24 triều, nào là Cương-thông, nào là Thông-giám, nào là Đại-thanh Hội-điển, nào là Đại-thanh lễ sách nào cũng phải đọc cả. Nếu đọc cả các bộ sách ấy, thì cho một người đọc hết mười quyển, cũng phải đến 20 năm mới hết ; mà chỉ đọc vite hiện thời, và cũng không kiêng giữ chất nào, cái chức phận nhà làm sử phải như thế. Về sau chính thể chuyển chế ngày càng tiến bộ, dân khí và học thuật ngày càng hà hại, đến ngày nay thì cũ tệ ấy t.ệt đi cũng cực rồi, sự xé bịnh nguồn, thật bởi cái lịch sử là vật riêng của triều đình, ngoài triều đình ra thì không có việc gì chép được nữa. Nếu không tế thì sao ở dân gian biết bao nhiêu việc nên chép mà chẳng thấy nói gì đến. Bây giờ ai cũng ta muốn tìm xét những công việc trong khoảng 263 năm nay, thật không có quyển sách nào đã làm chúng có cả, toàn là những giấy má việc quan treo lỗ nói phô trương, cũng là nhất gì lời truyền kiểu hão huyền ; hoặc có khi lại vơ lấy những sách của người nước ngoài bên cạnh, nhặt từng chương từng đoạn ; nhưng mà người nước này chép việc nước kia, thì có được mấy điều đáng, phương chi Trung-quốc trước kia lại vẫn bế quan tỏa cảng, không giao thông với ai, thì còn tìm xét vào đâu được nữa. Cứ-nguyên nói : « Biết việc đời xưa mà không biết việc đời nay, gọi là mắt thế thì cái tội làm mù người Trung quốc, nhà làm sử thật không đỡ cho ai được nữa.

Bốn là chỉ biết sự thực mà không biết ý trong. mình con người ta hợp bao nhiêu nguyên chất lại mà thành, phải đủ gân phổ, năm tạng, chân, tay, mắt mũi, lông, tóc, gân, xương, khí huyết vân vân, thì có gọi là người được không ? không ; sao thế ? là vì không có tinh thần. Lịch sử cũng thế, cũng phải có tinh thần mới thành sử được ; tinh thần của sử là gì ? là ý-nghĩa. Trong quốc lớn lại có quốc nhỏ trong thời đại lớn lại có thời đại nhỏ, quốc nọ với quốc kia ganh đua với nhau, thời đại này với thời đại kia thay đổi nhau, trong ấy có nhiều nguyên lý lắm. Nếu nhà làm sử xe xét cho rõ rạo, biết rằng vì cái nhân này mà sinh ra cái quả kia, soi cái gương trước để qua, bảo cái việc sau sẽ đến, thì tinh làm ra mới có ích cho đời. Sử Trung quốc thì chỉ chép từng sự-trạng rằng năm nào có việc gì xảy ra, ngày hôm nọ có việc nọ, còn đến như việc ấy vì đâu mà sinh ra, nguyên nhân xa là đâu, nguyên nhân gần là đâu, thì không nói đến ; việc ấy có ảnh hưởng ra việc khác, ảnh hưởng đến ngày khác. Được kết quả tốt, hay là kết quả xấu, cũng không nói đến ; cho nên bao nhiêu sách sử chẳng chất ở trong thư-viện, đến như là tượng gỗ không có tinh-thần, khiến cho người đọc chỉ mệt trí mà không được ích chất nào cả. Thế là sử-Trung-quốc không phải là sách để mở mang trí-thức cho người đọc, mà lại làm là lấp trí-thức của người đọc đi.

Bốn điều kể ở trên đó, thật là cái trình-độ học-thức của nhà làm sử mấy nghìn năm ở Trung-quốc ; bởi bốn điều ấy, lại sinh ra hai bệnh nữa :

Một là chỉ biết phê bày mà không biết bàn chọn. Một người đại-nho nước Anh nói : « Hễ ai có bộ bách-khoa toàn thư con mèo gần nhà láng giềng hèm qua để một con Kỳ-lân việc thực, thì tuy là việc thực, nhưng ai thông

Nửa năm ở Vân-nam

(Tiếp theo)

VIII

Cái thế lực và cách sinh hoạt của người Việt-Nam – Đây kỳ-giả lại xin nói về cái thế lực và cách sinh hoạt của người Việt-Nam ở Vân-nam, để ra thì cũng không có gì là lạ thú vị cho lắm, và cũng đã có nhiều người đã thấu-hiểu cả rồi, không cần kỳ-giả phải nói lại làm gì nữa, song vì có một vài điều mà kỳ-giả đã được nghe thấy ở Vân-nam, tưởng cũng nên thuật lại để cho độc-giả rõ thêm về cái tình-hình của người Việt-Nam ở Vân-nam, thì kỳ-giả cũng xin kể ra đây.

Người Việt-Nam ta sinh sống ở đất Vân-nam kể ra thì cũng đã là nhiều lắm, không phải là ít, song không được đông như ở Hồng-Kông. Thường-tại cũng rải rác các công sở và các thương-gia đâu đấy cũng có, mà nội đến cái sở dệt X Y Z là ba người Việt-Nam làm việc tại Vân-nam, X nhà nghèo đi đánh trận, nên nhiều khi vào bữa cơm tối. Y đem lòng yêu mến gả em gái cho X và Z thì làm thầy thông-ngôn ở Chính-phủ Vân-nam. Ba người đều là người Hà-thành cả, mà ở cách Hà-thành ước độ 90 kilomètre ở Chính-phủ không có ở Vân-nam ; Tin đi mới lại xong rồi, Y viết thư về nhà rõ X lo liệu về cưới ; cưới thì nhà gái lên đó. Hano rồi lại đưa cả lên Hanoi lên Vân-nam để cả bốn ngày đường. X ta tưởng khi đến Vân-nam đã là được vợ và ở đấy bạn trong cảnh vợ lo toan thì cũng còn có lo nữa, song sự đâu sung gió bất kỳ khi đâu vợ đẻ ra rồi thì ông anh vợ là Y bắt đưa em gái mình là vợ mày X về nhà trong thành và bắt X ta tại phải lo việc cưới và (lại) là lại đến dâu tự trong nhà ông Y về nhà X lần nữa (song lần này) Chú rể ngã ngửa, đâm lao thì phải theo lao, lại phải lo lần nữa mà cưới vợ về. — Hạ màn.

Các đám cưới này mới là thích-hợp với những cái câu đối « Song hỉ » người ta hay mừng các đám cưới. Mà ta thấy sau khi rước dâu ở dưới ta rồi và trong khi đi đường cách bốn đêm ở nơi nhà khách sạn thì làm gì ba bộ cái ấy rồi cuối vợ còn các đám khác thì mới là « rước dâu » vậy.

Đã nói chuyện đám hỷ này, còn đám hiếu nữa cũng nêu thuật lại cho vui, gọi là lại thêm một đoạn Hát-đám nữa trong bài hỷ sự này của kỳ-giả. Số là tự hôm đi ô-tô của Bắc, nhân ghé thăm người là-đi của người Việt-nam về mà được nghe câu chuyện một đám ma quái-gở của người mình. Nói-tướng ông A qui-tiên thì lại tự ông A soạn lấy đất của ra lối người bạn khác vẫng mà cải-táng vợ mình rồi đến lúc hạ-huyệt thì đất cho B đọc như là của B làm ra, thế mà B cũng nhắm mắt đọc ! mà sao lại không soạn một bài văn tế nữa bằng chữ Tàu rồi đưa cho một thầy tế đọc cho cả những người bạn nước cũng nghe thì có hơn không ?

Đây mình quá cho-nhăng mà đặt cái nhan-đề là thế-lực người Việt-nam, nhưng gọi là chuyện người Việt-Nam thì có lẽ đúng hơn, và cái nhan-đề thế-lực người Việt-nam thì để độ thế-kỷ sau cho các người ngoại quốc nói đến, vậy chúc hãy gác cái thế-lực người mình lại còn hỏi ở vậy.

Người Việt-nam ta sinh hoạt ở đất Vân-nam kể ra thì cũng đã là nhiều tuy không được đông đúc như ở Hồng-Kong Thượng-tải song rải rác các công sở và các thương-gia đâu đấy cũng có, mà nội đến cái sở dệt

(Còn nữa) N. T.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa xưng đó đây, đau đầu, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc :

Elixir Tridigestif

có các chất Papayotine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai : 1$40

Có bán tại : Nhà Ba chuông, Hanoi

3001

Nhà Ba-chuông

TỨC LÀ HIỆU

BÁO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu. Trị bệnh mất máu, khi người suy yếu, thèm thở mỏi mệt gầy còm, hay ai kém huyết sinh ra nóng nảy, làm cho hay hờn vật.

ẤY LÀ :

THUỐC NƯỚC BỔ HUYẾT

MÁU BỔ 1$40

3001

NHỮNG LỜI RAO VẶT

(Les Petites Annonces classées du T. B. T. V.)

MỖI DÒNG CHỮ 0$10 MỘT LẦN

Bản-quán mở ra mục này, cốt để giúp các bạn đọc báo, cần mua-bán đổi-chác thứ gì, thật rất dễ tìm mà giá đáng vào mục này lại rẻ tiền.

Giá tính cứ 0 p. 10 một dòng, các ngài chỉ mất độ 2, 3 hào cũng có thể đăng báo được. Không những thế lại còn tiện cho ngài nào cần mua-bán thứ gì, cứ xem ở lời rao vặt, đã chia ra từng mục, thật tiện mọi đường.

Giá 0 p. 10 một dòng, là tính cho các ngài không mua báo đồng-niên, còn ngài nào mua báo đồng-niên. khi nào muốn đăng vào mục rao hàng này, thì xin gửi cho bản-quán cái giấy cuốn-báo, bản-quán xin tính rút xuống 0 p. 08 một dòng.

B. Q.

Nhà đất bán
(Immeubles à vendre)

Muốn bán một miếng đất tỉnh 200 m2 ở Bạch-mai giá rất rẻ, Hỏi tại M. Ng.-văn-Toán, 61, phố hàng Bông, Hanoi, sáng từ 7 giờ đến 11 giờ, chiều từ 2 giờ đến 6 giờ. 5.742

Bán một cái nhà tây ở Haiphong, Boulevard Henri Rivière, số 32, giá 4.500 $ 00. Hỏi tại số 7, Julien Blanc, Hanoi. 5.804

Xe ô tô
(Automobiles)

Muốn bán một cái xe ô-tô « Renault » 6/7 mã-lực, 4 chỗ ngồi, rất nhiều các đồ phụ-tùng, còn tốt lắm.

Hỏi tại : Trường trẻ con tây lai vô thừa nhận, phố Delorme. 5.892

Vì đi xa muốn bán ngay xe ô-tô « Renault » 6 mã-lực, 5 chỗ ngồi, 11 mã-lực, chạy tốt, giá rẻ. Hỏi tại : M. Legris, 152, Avenue O'd'Endhal, Haiphong. 5.895

MỘT DỊP TỐT

Vì thừa nên muốn bán bớt một cái ô-tô hiệu Peugeot 10 mã lực, 5 chỗ ngồi, có đủ các đồ phụ. Ai muốn mua đến hỏi tại nhà báo. 5.899

Súng và chó săn
(Chasse)

Muốn mua một khẩu súng săn « Verney Carron » calibre 20. Hỏi tại nhà-báo. 5.766

Sách vở
(Livres)

Muốn mua một pho tự-vị cũ « NOUVEAU LAROUSSE *Illustré*. Đáng 7 quyển một pho. Hỏi tại số 20, Phố Tiền-Tsin, Hanoi. 5.767

Muốn mua một « collection Đăng-cổ tùng-báo. » Ai muốn bán bỏi tại nhà báo. 5.899

Muốn mua :
(En quête)

Muốn mua tủ gương đựng quần-áo, tủ kính đựng sách vở, bàn giấy. Giá rẻ. Hỏi tại nhà-báo, 5.891

Trường học
(Ecoles)

Trung-bắc Học hiệu có đủ các lớp dạy như trường Nhà-nước. Đơn xin học gửi đến ông hiệu-trưởng ở 22, phố Nhà-thờ (Rue Lamblot). 5.756

Lớp dạy Latin và Anglais

Bắt đầu từ 1er octobre tại Trung-Bắc Học-hiệu, 22 phố Lamblot, sẽ mở một lớp lối nửa chuyên dạy Anglais và Latin.

Trong một tuần lễ, mỗi thứ chữ ấy dạy ba buổi tối.

Học-phí mỗi tháng định như sau này ;

Học một thứ chữ : 4 đồng

Học cả hai thứ chữ : 6 đồng

Ai muốn biết thêm điều gì, cứ đến hỏi tại Trung-Bắc Học-hiệu.

Leçons de Français, jusques et y compris la Rhétorique.

Leçons de Latin, Cours Préparatoire et 1re Année par Professeur Français qui se rend à Domicile. Ecrire : L. P. 196, Rue Duvillier. Prière donner adresse exacte. 5.796

Lật vật
(Divers)

Muốn đổi các thứ tem Đông-pháp lấy tem các nước. Ai có hỏi tại bản-quán. 5.900

VỘI THÌ BÁN RẺ

1 tacheomètre Sanguet mới.

1 niveau bulle indépendante prismes mires, rapporteurs, talles, ván vân.

Viết cho M. Briet, Quảng-yên. 5.900

Đo Võ Phi Hùng-Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mỏ-neo,
15 chân-kính
Mặt có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 14$50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI
3011

Furan **Đặc biệt! Đặc biệt!** **Pervenche**

Ở Pháp sang. — Từ ngày 10 Octobre

XE ĐẠP GIÁ ĐÁNG 55$00, BÁN CÓ 31$00

Thị giá bên Pháp tuy rằng đương lúc cao, song bản-hiệu muốn cho thiên-hạ biết cái tinh chất đặc-biệt của xe FURAN và xe PERVENCHE, là hạng xe rất tốt, rất rẻ, nên bản-hiệu định bán hạ giá rao hàng trong một tháng thôi.

Xe PERVENCHE khung gập, kèn và men tốt, *jante* nửa kèn, một cái hãm lịch-sự, tay vịn kiểu Anh, hoặc cao vừa, có một cái chuông, một cái bơm, một cái xà-cốt, một cái che xích và một cái đèn, có giấy đảm bảo. 31$00

Xe PERVENCHE cũng đủ như trên này, nhưng có hai hãm đại lịch-sự . . . 52.00

Xe FURAN khung gập, rất lịch sự. Cũng đủ đồ như trên này, một cái hãm. 35.00

Xe FURAN cũng đủ như trên, nhưng hai hãm đại lịch-sự. 34.00

100 người mua đầu tiên sẽ được tặng một cái tay xe kiểu thấp vừa, hay kiểu TRIALS có thể dùng để đổi xe lấy lối xe *demi-course*, vật tặng ấy đáng giá 1$50.

Những người ở xa, hàng phải gởi đi, bản-hiệu sẽ buộc gói giùm không tính tiền phi-tổn.

GỞI ĐI KHẮP CÁC HẠT ĐÔNG-DƯƠNG

Số xe có hạn. Muốn mua xin gởi thư ngay đến M. DEBIOLLE, độc quyền đại-biểu ở Đông-dương 57 và 59, Avenue du Grand Bouddha, Hanoi — GIẤY NÓI số 520 3057

KHẮP HOÀN-CẦU ĐỀU THÔNG DỤNG MÁY KHÂU

SINGER

Xin các ngài nên chú ý cho rằng: Bản công-ty chi-điểm ở phố hàng buồm số nhà 80 này đã giọn lại phố Phúc-kiến số nhà 42, (ở cạnh dền Hội-quán Phúc-kiến). Vậy các ngài có cần dịệu gì xin mới các ngài quá bộ lại chỗ ở mới để cho tiện giao-dịch.

Máy bản công-ty đã mở trường dậy thêu bằng máy, hiện nay đã nhiều học sinh đến học, vậy chi còn thiếu độ mươi người nữa thì sẽ đủ số sự người, nếu ai muốn học thì nên đến ngay mà ghi tên vào sổ.

Bản công-ty có lời cảm ơn các ngài biết rằng: Xưa nay bản công-ty vẫn bán máy góp, vừa cho thuê, nghĩa là ai mà góp được chọn hết số tiền thì máy sẽ của mình, nếu chưa góp hết thì máy vẫn là của công-ty cho thuê, nếu thiếu góp thì bản công-ty sẽ có quyền lấy máy về. Vậy có máy nào đương góp giở giang, mà đem bán thì sẽ có quyền lấy máy về. Vậy có máy nào đương góp giở giang, mà đem bán thì đừng ai nên mua; hoặc đem gán cũng nợ hay cầm cố thì đừng ai nên nhận. Thận hoặc có ai muốn bán hay gán nợ hoặc cầm cố mà các ngài muốn biết là cái máy ấy giá hết tiền rồi thì các ngài nên hỏi lấy cái vân-tự (hupp-dông) có hình ảnh của người ấy có cả tem (timbre) và chữ ký thì mới thật là máy đã góp xong rồi, nếu cái máy ấy mua tiền ngay thì sẽ có facture có giấu hiệu của bản công-ty. Muốn cho cẩn thận thì nên biên lấy số máy ấy về bản công-ty mà hỏi thì mấy tránh khỏi sự lừa giối, nếu cái máy nào chưa góp hết tiền tức là máy cẩn bản công-ty thì không ai có quyền nhận được.

Từ nay trở đi nếu các ngài có cần điều gì hoặc gửi mandat về góp máy thì các ngài sẽ gửi cho Mr. Lu-bun-Di là quản-lý của bản công-ty chi-điếm tại Hanoi số nhà 42, phố Phúc-kiến,

Cie des machines à coudre « SINGER »
42, Rue Phúc-kiến, Hanoi
kính cáo

Cải-lương Hí-viện

RẠP HÁT MỚI
42, Phố Hàng Bạc, Hanoi

Tối thứ bảy 9 Octobre
Thu nửa tiền
LÒNG NÀY AI TỎ?
Bi-kịch
Hát chèo cải-lương
Sự tích trong một đêm, ra trò suốt từ đầu đến cuối tại cảnh Bờ Hồ Hoàn-Kiếm.
Hát đủ các giọng thảm trong điệu Hát chèo, bài trí rất đẹp, ra trò có trật tự. Tích hát này càng xem đi xem lại, hễ càng suy xét bao nhiêu thì càng thú vị bấy nhiêu

Tối chủ nhật 10 Octobre
LỐI TÌNH QUANH-QUẤN
TRẬN CƯỜI
Chèo cải lương
Một anh chàng thua bạc tìm cách xoay tiền, xoay quanh xoay quẩn, dắt đám này cho đám khác, đem chỗ nọ gạt cho chỗ kia, be bét cả ra, thế mà rút cục lại đám nào lại vào đám ấy, nghĩ cũng tài thật.

Tối thứ hai 1 Octobre
LƯU-BÌNH DƯƠNG LỄ
Chèo cổ rất hay!

CÁC NGÀI MUA THAN

Các ngài có muốn mua than Criblé hay than Menu ở mỏ Espoir (Hoành-Mô) thì mời các ngài cứ đến hỏi tại nhà giấy công-ty mỏ than Đông-triều số nhà 21, đường Jules Ferry, *Hải-phòng.*
5.891

NHÀ BÁ-CHUỒNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất: Santalol
chất: Salol
và chất: Urojormine
3001 **Giá 1$30 một hộp**

Hoàng Quang-Thiện
BIJOUTIER
CERTIFICAT D'ART DÉCORATIF
91, Rue des Changeurs, Hanoi
Nhà làm đồ vàng, bạc rất khéo và cẩn thận. 3007

Tại hiệu CHARMEUSE

Phố LIÊN-TRÌ, số 43, HÀ-NỘI
(Cuối đường hàng Kèn, bên tay phải, sau Hội-chợ)

CÓ BÁN:

Các thứ mũ đàn-ông, đàn-bà, trẻ-con;— tất tay, tất chân, khăn; — áo đàn-bà, con-gái;— tạp hóa; — giầy đàn-ông; — khăn bàn, khăn ăn, khăn mặt, khăn tắm, khăn giải giường; — các thứ vải; — áo *sơ-mi* đi lễ, người lớn, trẻ-con, áo *sơ-mi cellular*, áo-ngủ; — đồ chơi, vân vân.

Vừa mới sang mũ cát-kết cho sốp-phơ, khăn quàng cổ lụa.

Hiệu « CHARMEUSE » **BÁN THEO GIÁ QUAN TIỀN TẤY RẤT RẺ.** 3004

MẠO KHÊ (Hải-dương)

Việc sanh phòng và việc học hành. — Chợ con phố Mạo-khê dân sự vừa người đến làm thêm, vừa người đến buôn bán sống đông lắm, mà từ trước đến giờ chưa có người trông nom. Hôm mới đây ông huyện Đông-triều về hiểu dụ đề đặt trường phố và luôn phu đề sanh phòng phố xá cho được bình yên! ai cũng vui lòng lắm.

Nghe nói nhân dân lại nhờ quan sở tại ngỏ thương thuyết với ông chủ mở lập ra trường học cũng như các nơi mở thêm khác để lấy chỗ cho con trẻ học. Nếu được thế thì thật hay lắm thay.

T. V. N. lại cáo.

VIỆC TRUNG-KỲ

HUẾ

Sợ mùa — Năm nay cả mùa lúa và khoai sắn đều được cả. Gạo trắng một quan được sáu lon, vẫn đồ bắt lọ. Khoai sắn bắp đậu đều rẻ cả. Dân tình năm nay xem có vẻ vui tươi, nhứt là những kẻ nông-phu lấy làm đắc ý lắm. Mùa này gặt hái đã xong. Kẻ nông-phu lại chăm công việc qua mùa sau lại gặt được tuyết trời thuận, tiết nay mưa nắng phải thì, trời dịu cho lúa nông già, qua mùa sau nhẫn là sẽ được lứa.

Nước nhảy lên bờ. — Tục ngữ có câu: tháng bảy nước nhảy lên bờ, vậy mà trong khoả gần tháng bảy nước chưa nhảy lên bờ, qua đến tháng tám, mới có trận mưa to, suốt ba đêm ngày thật là mưa to quá đỗi. Sau trận mưa ấy thì trời lụt, một trận lụt đầu khá to, các miền ruộng trong hạ bạn đều bị ngập.

PHÚ MỸ

Nhà bưu-điện mới. — Kể từ ngày 1er octobre 1926 trở đi tại Phú-mỹ có mở ra một nhà Bưu-điện nhận chuyển bưu-kiện (Colis-postaux) các hạng nặng đến 10 kilog. là sàng.

VINH

Lớp nữ-công. — Ban Nữ-công Vinh lập thành đến nay vừa đủ một năm, chúng tôi định đến ngày chủ nhật 10 octobre tức là ngày mồng bốn tháng chín ta họp Đại hội-đồng để nghe tờ trình về các công việc năm ngoái và sắp đặt các công việc năm nay. Vậy đến hôm ấy đúng 9 giờ sáng xin mời các ụ các bà có nhân trong hội-đồng bỏ-tuyệt chịu phiền tới dự hội cho đông để thêm trọng. Nếu các Cụ các Bà có quan hệ tới trong chị em thành phố ta có ai nhiệt tâm về việc dạy Nữ-công cũng xin làm ơn mới giùm cho để chúng ta được tỏ ý kiến tốt mà sắp đặt công việc cho thêm bớt hảo.

Hội đồng kính mời

NHÀ BÁ-CHUỒNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền 0$80

Tại hiệu **MOREAU Jeune**
5, phố cửa nhà thờ, Hanoi

Mới đến nhiều các thứ dạ may quần áo rất đẹp kiểu tối tân — Dạ đủ các thứ rất lịch-sự ở Paris — Muốn lấy mẫu thì viết giấy đến mà lấy. 5.912

GIƯỜNG HONG-KONG

bằng sắt và bằng đồng, Lò-so — Nệm — Gối — Màn đen và các đồ dùng trong phòng ngủ — Giường gấp để đi đường
THAY LO-SO — SƠN GIƯỜNG — Hiệu TRỊNH XUÂN NGHĨA, 7 R. du Chanve Hanoi — Tél. n° 502.

Rắc thuốc bột
SUDOL
thì trứ khắc tuyệt nọc
RÔM-SẢY

Lúc đang ngứa ngáy khó chịu được rắc thuốc Sudol thì thấy dễ chịu lạ thường, mà sau sớm-sẩy không mọc lên được nữa.

Thuốc này quý vô cùng, mà giá lại rẻ.

một hộp lớn: 0$50

Bán tại hiệu Bào-chế
CHASSAGNE
54 phố Tràng tiền
HANOI

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn báo-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho bản-quán cả giấy cuộn báo, chứa lại tên nhà thì biên rõ rằng vào đấy, và gửi theo hai hào (0$20) bằng tem cộng được) để chi tiền giấy cuộn khác.

Nếu ai không gửi tiếp theo thì sẽ đề nguyên như cũ hoặc phải trả nặng hơn.

Cần nhiều thợ nguội
Hỏi lại sở Phạm-văn-Phi ở Vinh nên ấn ngay

Thưởng nguyệt đêm thu

Có mấy công-tử, nhân đêm thu vui vẻ, rủ một giảng-sinh, muốn đổ nhau đi thưởng nguyệt trong xóm định khang. Đi nơi nào chỗ nọ tốt, chỗ kia đẹp, cao sang tột thấy cảnh thấy người; thì lòng thường người đem lòng lại càng ưa sự, tựa vào một nhà chị em kia chưa có khách hát. Vậy đến nơi chuyện trò chỉ kỳ một hồi thì chỉ em phe nước dọn bánh ra để tặng các công tử thưởng nguyệt đêm thu. Song ăn uống một công tử nói rằng: — Các chị ta mua được thứ bánh ngon thì ăn không hết rẻ thôi, tại mua thứ của cái gì thế này chẳng có hương vị gì cả.

Vì chỉ em thấy rẻ mua thứ chè tạp hóa. Thấy các công tử chê thì không biết giả nhời lại làm sao mấy tí em cứ nói đối rằng:

— Thưa các quan, chè tẩu đợ chỉ có chè Kim-Thái là ngon nhất, nhưng vì chúng tôi không tìm thấy hiệu, mấy phải mua thứ chè này, xin các quan xơi tạm vậy.

Một công tử mấy nói thế biết chỉ em muốn quịch mình, liền ngâm ngay một câu rằng:

Nhân vui tiệc nguyệt tìm vào
Chén chè Kim-Thái đầy mào thiếu chi
Số ba hàng ngang là gì?

Hiện cơ sự tử ai thì chẳng hay
Các chị em nghe song biết rằng cảnh nắng chè lâu đã thạo sẵn sơ sơ thì không giám thở ngon gió ra nào.

Tân Nguyên

Dépuratif Ribal
Thuốc tẩy huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.

Giá tiền: 1$30

Pommade Ribal

Làm cho đỡ đau, trừ trùng độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.

Giá tiền: 0$80

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ
L. BLANC
81, phố Paul-Bert, Hanoi

MUỐN ĐỠ TỐN TIỀN

Muốn cho quần áo được trắng trẻo và thơm tho: Các ngài nên mua Savon « HIỆU ĐẦU THỎ » (Le Lapin) là một thứ sà-phòng rất tốt, không hao, đã nổi tiếng ở khắp cõi « Đông-pháp » này:

Ở Hanoi và các Hiệu tạp-hóa lớn các tỉnh đều có bán.

Mua buôn xin hỏi Hiệu Đắc-Bằng, N° 72, phố hàng Bồ Hanoi.

Giấy nói số 341.

P. S. Sà-phòng hiệu « ĐẦU THỎ » này đã được tại Tòa, bản-hiệu giữ độc-quyền, cấm không ai được làm giả. 3005

VỆ-SINH-BAO

Direction: 59 Rue Paul-Bert — Hanoi — Téléphone N° 96

Tòa báo VỆ-SINH đến nay đã nhận được ngót một vạn bức thư xin gửi cho **báo biếu không**. Vậy chi nay mai là **hết số báo biếu không** và Báo-quán không nhận giấy xin nữa. Vậy ngài nào còn chưa gửi tên đến thì nên kịp gửi, kẻo muộn.

Nay làm sổ mới, vậy ngài nào xưa nay vẫn nhận được báo, cũng cứ viết thư về cho thì mới có tên, và sau mới còn có báo biếu gửi đến.

Cho tiện việc vào sổ, xin các ngài viết thư thật vắn-tắt, và cốt nhất là *biên* tên và *chỗ ở cho rõ.*

Ở góc bức thư, xin *đề to tên tỉnh* các ngài ở vào nữa, để khi đến nơi, xếp ngay thư tỉnh nào vào tỉnh ấy cho tiện.

VỆ-SINH-BÁO
3002

Giấy mời đại hội-đồng thường-niên

Đại Hội-đồng họp ngày chủ-nhật 3 Octobre 1926, còn mấy việc chưa bàn xong, định hoãn công việc Hội-đồng lại để đến chủ-nhật 10 Octobre 1926 này lại họp để bàn nốt.

Vậy đúng 2 giờ chiều chủ-nhật 10 Octobre 1926 này, mời các bà có các bà cổ-phần Sán-nhiên-đài lại họp hội-đồng thường-niên tại nhà hội ở ngân hàng Mỹ-mây số nhà 18 tỉnh Hanoi.

Các việc hôm ấy sẽ bàn như sau này:

1·) Bàn lại hội-đồng quản-trị năm 1926-1927 và định lương quản-lý;

2.) Bàn lại các ông kiểm-khảo về năm 1926-1927 và định tiền phụ-cấp;

3·) Các việc vặt.

Kỳ Hội-đồng này bàu Hội-đồng quản-trị là một việc quan-trọng cho Hội lúc bấy giờ, vậy các ngài nên bớt thì giờ lại họp cho rõ đông.

Hội-đồng quản-trị

Tối thứ bảy 9 Octobre 1926
ĐỨC MẪU THOẢI
Vì ai chịu nỗi oan tình.
Bao giờ về lời đông-đình mới hay.

Tối chủ-nhật 10 Octobre 1926
NGỌC CAM NGỌC KHÔ
Người trần-lục cảnh thiên-thai,
Bảy mươi mốt tuổi sinh hai gái liền.
Em trước sớm đã vầy duyên.
Chị sau sung sướng bằng tiên non bồng.

Tối thứ hai 11 Octobre 1926
KIẾM THỦY PHỤNG TIÊN
Ngẫm cách văn chương rất tài tình,
Bạch đầu không lại kẻ sơ sinh.
Phố Đồng-tân đó còn di-tích,
Hồ Hoàn kiếm xưa vẫn nhớ hình.

NHÂN DỊP BẮC CAO

Không đâu có hàng rẻ bằng

Bản tôi vừa mới nhận được 4 bao Tây gửi sang những mẫu hàng sau này: Giấy gai (áp để hàng hoa cũng là các thứ Bao gạo Bạch Lạch, Cự Tiên, bao cát, bao mới, đều có cả. Hiện tôi lại có bao các thứ Nước Hoa, Sáp Thơm và Bột Mặt hiệu « BDAG ». Nhân dịp giá tiền bao tây cao, cho nên tôi mua được những thứ hàng trên này rẻ lắm. Từ giờ bảy giờ nói mấy thông thường, thì mỗi đồng bạc ba tôi 2 lần, vậy bởi giá được hạ nhiều tôi sẵn bán cho quí-khách hồi rẻ. Quí-khách muốn-cần đến mua hàng ở bản hiệu xin biết cho là sự thực, nhưng xin mua ngay, bao rẻ đẹp xấy chính là cái hiệu mà những mặt hàng trên này bán chạy lắm. Hiệu nằm số 172, Route de Huế, Rue des Cantonnais-Kuàn nối 82, Phố Hàng Mã-Mây) Hanoi

SÁCH LUẬT

Quan phó Bình-lương, *A Dejean de la Bâtie*, giáo-sư trường Cao-đẳng Đông-pháp, mới soạn một bộ luật sau này:

1° QUỐC-TẾ CÔNG-PHÁP (Droit international public) giá. 2$00
2° QUỐC-TẾ TƯ-PHÁP (Droit international privé) giá. 2.00
3° HÀNG-HẢI PHÁP-LỆ (Droit maritime) giá. 1.50
4° THƯƠNG-LUẬT HỌC (Droit commercial) giá . . . 3.00
(Tiền cước gửi đi các tỉnh, tỉnh ngoài)

Bộ luật này, soạn toàn bằng chữ Pháp cả

Bán tại bản-quán

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không phải có mấy thứ thuốc về những bình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Các thứ rượu nhỏ càng ngày càng thấy nhiều mãi ra, nhưng xét ra thì chỉ có thứ « *Tonique Tonkinois* » là có giá-trị hơn cả vì rượu ấy bao giờ làm cũng rất là cẩn-thận, đã từng được sắc chỉ của quốc-vương Đại-nam và Ai-lao ban khen.

Vậy như thế, thì các ngài cũng chỉ nên dùng thứ rượu ấy và nên nhớ kỹ lấy cái dấu hiệu của thứ rượu ấy.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn: từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tinh-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem kỹ các cao-bạch của bản-hiệu ở trong thứ tự tờ báo này.